საქართველოს რესპუბლიკა

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს ორგანო

გამოდის 1990 წლის დეკემბრიდან | № 32 (52) | შაბათი, 16 თებერვალი, 1991 წელი. | ფასი 10 კაპიკი

გატონ თენგიზ სიგუას პასუხი

მასობრივი ინფორმაციის ცენტრალურ საშუალებებს

როგორც ცნობილია, ამას წინათ ზოგიერთმა მასობრივი ინფორმაციის ცენტრალურმა საშუალებამ გამოქვეყნა, ცენტრალურმა ტელევიზიამ კი გადასცა საკდესის ირხებით გავრცელებული ცნობა სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანების „ტულის იარაღის ქარხნის“ გენერალური მდივნისათვის საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის თენგიზ სიგუას მიერ გაგზავნილი წერილის შესახებ და გაერთიანების დირექტორის ნ. დ. მასლენიკოვის პასუხი საკუთარი კომენტარებით, რომლებშიც აშკარად შეინიშნება ანტიქართული კამპანია.

ამ პუბლიკაციების პასუხად საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ თენგიზ სიგუამ წერილი გაუგზავნა საკდესის გენერალურ დირექტორს, საკავშირო ტელერადიომაუწყებლობის კომპანიის (ყოფილი სსრ კავშირის სახტელერადიო) თავმჯდომარეს და გაზეთ „კომსომოლსკაია პრავდის“ მთავარ რედაქტორს.

წერილში, კერძოდ, ნათქვამია: სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანების „ტულის იარაღის ქარხნის“ გენერალური დირექტორის ნ. დ. მასლენიკოვისათვის ჩემი ნაიმოლანი მიმართვა ფართო გარჩევისა და თავდასხმების საგანი გახდა ცენტრალურ პრესაში, ცენტრალური ტელევიზიის გადაცემებში.

აღარ ვეხები საკითხის ეთნიკურ მხარეს, როცა დარღვეულია ადამიანების ცივილიზებული ურთიერთობის ყველა ნორმა, უგუულებელყოფილია წესიერება და ტაქტი და საკდესის მცდელობით საყოველთაო განხილვის საგანი ხდება კონკრეტული ოფიციალური პირისათვის გაგზავნილი ზედმიწევნით საქმიანი წერილი, რაც თავისთავად ვერაფერი სასიქადულოა ვერც ადრესატის, ვერც კომენტატორებისათვის, და თავს ნებას ვაძლევ თქვენი ყურადღება მივაპყრო შემდეგს.

ალბ დროს საკავშირო მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებში სისტემატურად იბეჭდება სხვადასხვა სახის ინსინუაციები, აშკარად ტენდენციური მასალები, რომელთა ავტორები საბჭოთა პერიოდული გამოცემების ზოგიერთი ხელმძღვანელის ლოცვა-კურთხევით გამიზნულად და მეთოდურად ცდილობენ მხოლოდ ნეგატიურად წარმოადგინონ საფელმწიფოებრიობისა და სუვერენიტეტის სრული აღდგენის გზაზე დამდგარ საქართველოში მიმდინარე პროცესები. ჩემს წერილთან დაკავშირებით განხორციელებულ აქციას ქართველი ხალხი აღიქვამს ანტიქართული კამპანიის ჯაჭვის ლოგიკურ რგოლად, რომელსაც აწყობენ აღორძინების გზაზე დამდგარი ტოტალიტარიზმის ანტიდემოკრატიული ძალები. ეს ერთი.

მეორე. მთლიანად დამახინჯებულია ჩემი წერილის აზრი და ცდილობენ იგი წარმოადგინონ მთავრობის მეთაურის წერილად, რომელიც მილიტარისტულ ამოცანებს ისახავს. სინამდვილეში კი მეტისმეტად შემაშფოთებელმა, ტრაგიკულმა მოვლენებმა ძაიძულა ეს არაპოპულარული ნაბიჯი გადამედგა. რესპუბლიკაში უაღრესად რთული ოპერატიული სიტუაცია იქმნება. დამნაშავეობის, სხვადასხვა სამართალდარღვევის ზრდის დონით საქართველო უსწრებს სხვა რესპუბლიკებს. სამართალდაცვითი ორგანოები, უწინარეს ყოვლისა, შინაგან საქმეთა სამინისტრო უმწეო მდგომარეობაში ჩააყენეს, პრაქტიკულად განაიარაღეს, რაც მეტად უარყოფით გავლენას ახდენს დამნაშავეობასთან ბრძოლის მდგომარეობაზე, კერძოდ, სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს ბრძანებით გათვალისწინებული შეიარაღების სატაბელო ნორმის მიხედვით რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს ქვეგანაყოფებს აკლია 200 ავტომატი, 6778 პისტოლეტი და 12 წელის ტყვიამფრქვევი.

ამავე დროს სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა მინისტრის ბრძანებით რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს ხელშეუხებელი მარაგიდან 1990 წელს ამოღებულია: 4393 ავტომატი და 14 ტყვიამფრქვევი, უშუალოდ რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს ქვეგანაყოფებიდან კი 2005 ავტომატი, 129 ტყვიამფრქვევი და მათი ტყვია-წამალი.

სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროსათვის ჩვენს არაერთგზის თხოვნას, დაებრუნებინა ამოღებული იარაღი, არაფითარი შედეგი არ მოჰყოლია.

რესპუბლიკის მთავრობამ, გაითვალისწინა რა საზოგადოებრივი აზრი, შესაძლებლად მიიჩნია დროებით გაგვეჭირვებინა, რადგან მილიციის ქვეგანაყოფების შეიარაღების სხვა საშუალება პრაქტიკულად არ არსებობს.

აი მოკლედ საკითხის არსი.

ეფიქრობ, ნათქვამია შემდეგ წერილში, საჭირო არ არის ხაზგასმა, თუ რა მწარე კვალი დატოვა ხმაურიანმა და საძრახისმა კამპანიამ, რომელიც ოპერატიულად გააზაღეს ჩემს წინააღმდეგ საკავშირო პერიოდულმა გამოცემებმა.

ბატონი თენგიზ სიგუა სთხოვს სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს, დაუბრუნოს ამოღებული იარაღი საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს.

(საქინფორმი)

შიდა ქართლი

ცხინვალში შესვლა საშიშია, მაგრამ ვისთვის?

14 თებერვალს ვერც ერთმა ქართველმა ჟურნალისტმა კვლავინდებურად ვერ შეძლო შეეღო ცხინვალში შესვლის ნებართვა. საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს ხელმძღვანელობას და ამ ქალაქში მყოფ სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების სარდლობას არ სურთ გასწოონ ასეთი რისკი: ვერც ერთმა მათგანმა ვერ მოგვცა ჩვენი სიცოცხლის გარანტია თუ ცხინვალში შევიდოდით. ასე, რომ თვით ქალაქში შექმნილი ვითარების გამო მსჯელობა მხოლოდ ვიზუალურად გვიხდება.

მაგრამ, ცხინვალში უშიშრად მუშაობენ პროგრამა „ვრემიასა“ და სსრ კავშირის სხვადასხვა ცენტრალური გაზეთების კორესპონდენტები, რომლებიც ყოველდღიურად თავიანთი ცნობებით ამწვავებენ ისედაც დაძაბულ ვითარებას შიდა ქართლში.

დაე იმის შესახებ, რაც ცხინვალში ხდება, ილაპარაკონ საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების წარმომადგენლებმა, ავრეთვე — იმათ, ვინც გადაიტანა სამაჩაბლოში ქართული მოსახლეობის გენოციდის საშინელებანი.

მამუკა ზოზიაშვილი:

— ცხინვალელი ვარ. სამშენებლო კოოპერატივი მქონდა გახსნილი, იგი უკვე აღარ არსებობს, გაძარცვეს ათი დღის წინათ. მეზობელი ოსების მხრივ მუქარისაგან, ფიზიკური და სიტყვიერი შეურაცხყოფისაგან ოჯახი რომ მეხსნა, იძულებული გავხდით ქალაქიდან გავქცეულიყავით და ტყე-ტყე თოვლში სამ კილომეტრზე მეტი გავვევლო. თან მხოლოდ ის წამოვიღეთ, რის წამოღებაც ხელით შევძელით. ქალაქში მარტო დედაჩემი დარჩა. დღეს მამაჩემი ცხინვალში იმისათვის შევიდა, რომ იგი წამოეყვანა. მათ დაველოდები...

სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების ჯარისკაცი (გვარი არ დაუსახელებია):

— იმას ვაკეთებთ, რაც საჭიროა. ეს ჩვენი სარდლობის საქმეა. არშიყში ყველაფერი ბრძანებით კეთდება. თუკი, ისე უბრალოდ ვიტყვი, აქ ძალაუფლების გაყოფა ხდება და დანაშაულს ვერ დაინახავ, იგი „მარჯვედ იმალება“. მაგრამ მე ხომ ვიცი, იგი ვინ არის... წესრიგი უნდა დამყარდეს, ავტომატებითაც.

მაგრამ ვინ განსაზღვრავს ჩვენს მოქალაქეობრივ მოვალეობას, და კერძოდ ჯარისკაცების, ოფიცრების მოვალეობასაც? ხალხში სახელგატეხილი ერთი მუჭა მმართველი ადამიანები თუ თავად ხალხი? ამ კითხვაზე ჯარისკაცმა პასუხის გაცემა არ მოისურვა.

აკაკი ბოჭორიშვილი, საქართველოს რესპუბლიკის საქმეთა სამინისტროს თანამშრომელი, პოდპოლკოვნიკი:

— ცოტა როდი შემთხვევა, როცა ჩვენთან მოვიდნენ ადამიანები, რომლებიც მშვენივრად ლაპარაკობდნენ ქართულად და ხახმარება გვთხოვეს. მაგალითად, სახლს მიძარცვავენ, იქ კი ბავშვები არიანო და ა. შ. არაერთხელ მივსულვართ ჩვენი მილიციის მუშაკთა ოპერატიულ ჯგუფთან ერთად ასეთ შემთხვევაზე, მაგრამ იქ მოიერიშეები გველოდნენ... სწორედ ასეთ გარემოებათა დროს მოკლეს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მილიციის უმაღლესი სკოლის კურსანტი ლობეანიძე. ამჟამად პრაქტიკულად ცხინვალში არ შევდივართ. შინაგან საქმეთა საქალაქო განყოფილების უფროსთან ყაზბეგ თედეევთან კი კავშირი უკვე ერთი კვირაა არა გვაქვს. არა მგონია, რომ იგი მოეკლათ. ჩემი აზრით, ან ჩამოსულ ოპერატიულ სამუშაოს, ან მთლიანად გადავიდა ექსტრემისტთა მხარეზე, თუმცა პირდაპირ ვიტყვი: ეგრეთ წოდებული ოსური მილიცია აქტიურად თუ არა, პასიურად მაინც ხელს უწყობს თავისი მოქმედებით ექსტრემისტთა თარეშს. ამჟამად ცხინვალში ქართველთა მხრივ მხოლოდ მოხუცები დარჩნენ. ისიც რამდენიმე ათეული კაცი. და კიდევ, ჩვენი მონაცემებით ქალაქში მოქმედებს როგორც ქართველი, ისე ოსი ეროვნების ყოფილი სისხლის სამართლის დანაშაულთა რამდენიმე ჯგუფი, რომლებიც გაერთიანდნენ და ბინებს ძარცვავენ. ამის შემდეგ ისინი ცეცხლს უკიდებენ მათ და ან ჩვენ გვაბრალებენ, ან არარსებულ ქართველ ექსტრემისტებს. სამწუხაროდ სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების წარმომადგენლები არ რეაგირებენ ამგვარ ფაქტებზე, თუმცა მათ მოვალეობაში კი შედის ეს.

გია ირემაშვილი, საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს სახელმწიფო ავტონისპექციის ლეიტენანტი:

— 11 თებერვალს ჩვენს საგუშაოსთან ავტომობილების კოლონა გავაჩერეთ, რომლებშიც ოსები ისხდნენ. ისინი ცხინვალში არ ცხოვრობდნენ. კოლონას სამხედრო ავტომანქანა მოუძღოდა წინ. მათმა თანმხლებმა მთვარლმა პოლკოვნიკმა ჩვენი მილიციის მუშაკებს ლანძღვა დაუწყო და დაემუქრა: „ყველას ამოგხოცავთო“. მომწფიფული კონფლიქტი იმის მეოხებით იქნა თავიდან აცილებული, რომ ოსები ცხინვალში შევიდნენ. და ეს, როგორც ყველაფრიდან ჩანს, ოს ექსტრემისტთა რიგების შევსების მიზნით მოხდა. მოიერიშეები ხომ მათ ცხინვალში ქართველთა სახლებს პირდებიან. სამხედროები ხშირად ანგარიშსწორებით გვიმუქრებიან. იყო ისეთი შემთხვევებიც, როცა სსრ კავშირის თავდაცვის სამინისტროს წარმომადგენელი, მთვარი უმცროსი ოფიცრები შეურაცხყოფას გვაყენებდნენ ჩვენ და ჩვენს უშუალო ხელმძღვანელებს. უკვე აღარაფერს ვამბობ იმაზე, რომ სამხედროები ნამდვილ „გამომძღალეულობას“ ეწევიან: ქართველებს გადაყვანა სოფელ თამარისში, მაგალითად, 100 მანეთი ღირს, ჯავის რაიონში კი — 1000 მანეთი. მე რომ მკითხოთ, ჩვენს საგუშაგოზე ნიადაგ უნდა მორიგეობდნენ ქართული პრესისა და ტელევიზიის წარმომადგენლები, რათა ამგვარი ფაქტები აღნაგზდონ დიქტოფონებისა და ვიდეოკამერების მეშვეობით.

ვახტანგ გოგიძე, მაიორი, ცხინვალის რაიონის შინაგან საქმეთა განყოფილების უფროსი:

— ცხინვალში ძალიან ბევრი ჩამოსული ექსტრემისტი მოქმედებს. სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარები და სამხედროები პრაქტიკულად არ რეაგირებენ მათზე და ამიტომ თარეში გრძელდება.

ეთერ კობალაძე, სოფელ გუჯაბაურის მცხოვრები:

— ჩვენი სოფელი უშუალოდ ცხინვალს ეკვრის და როგორც კი დაბნელდება, ექსტრემისტების ცეცხლქვეშ აღმოვჩნდებით ხოლმე. 13 თებერვალს მე და ჩემმა ქმარმა ძლივს ვუშველეთ თავს, როცა სახლს ცეცხლი დაუშინეს უცნობმა პირებმა. თქვენ თვითონ ხედავთ, რა მოჰყვა თავდასხმას — ჩამსხვრეულია ფანჯრის მინები, დაზარალებულია ტყვიით კარი, ავეჯი და კედლები, მაგრამ რაც მთავარია — ნერვები დაწყვეტაზე გვაქვს.

მიგუზა გაგლოევი, სოფელ გუჯაბაურის მცხოვრები:

— ნათესაობა მაკავშირებს ქართველებთან და ჩემნაირები ცოტა როდია ოსთა შორის, რომლებიც სამაჩაბლოში ცხოვრობენ. ვერაფერი გამიგია, გასაყოფი ქართველებთან რა გვაქვს, ჩვენ ხომ საერთო ბედი გვაკავშირებს. მეც „შუამავლების“ მეშვეობით არაერთხელ გამაფრთხილეს უცნობებმა, მეზობელ ქართველებთან ნუ მეგობრობო. მე კი, როგორც ხედავთ, ძმურად მიყვარს და პატივს ვცემ მათ. რამდენიმე დღის წინათ ჩემს სახლსაც დაუშინეს ცეცხლი ექსტრემისტებმა, აი, ასე ვცხოვრობ...

დმიტრი ლეონოვი, საკავშირო საზოგადოება „მემორიალის“ სამართალდაცვის კომისიის თავმჯდომარე:

— ცხინვალში ბევრი ოსია, რომლებსაც არ ესმით, რას სჩადიან და ან ბრმად ან შიშით ასრულებენ ექსტრემისტთა მითითებებს. ოსთა მხრივ საქართველოს რესპუბლიკის პარლამენტისა და მთავრობის ხელმძღვანელებთან მოლაპარაკების მაგიდას უნდა მიუსხდნენ ისინი, ვისაც სახელი არა აქვს გატეხილი ბოლშევიკურ რეჟიმთან ურთიერთობით. მეორე მხრივ, კონფლიქტის მოგვარების იმედს ვუკავშირებთ საერთაშორისო ორგანიზაციებს.

უთუოდ განსაკუთრებულ ინტერესს წარმოადგენს ნახო ყველაფერი, რაც ცხინვალში ხდება, ელაპარაკო, თუკი ასე შეიძლება ითქვას, ექსტრემისტთა ხელმძღვანელებს, ეწვიო ოსთა ოჯახებს და იმ ქართველებს, ვინც პრაქტიკულად იქ მძევლებად დარჩა. ვფიქრობ, არც ერთ ჩვენგანს, ქართველთაგანს, არ უნდა ჰქონდეს იმედი, რომ სამაჩაბლოს ტრაგედიის გადაწყვეტაში გარეგან დაგვეხმარებიან. მხოლოდ ჩვენ თვითონ, ქართველი ხალხისა და ჩვენი რესპუბლიკის ყველა მოქალაქის ერთიანობით, სიმტკიცისა და სიბრძნის მეოხებით ავიცილებთ თავიდან მოვლენების ტრაგიკულ განვითარებას შიდა ქართლში.

თენგიზ ჩხიკვაძე,
საქინფორმის სპეც. კორ.

„არ იქნებიან ექსტრემისტები— იქნება ელექტროენერგია“

—ასეთი გახლავთ „საქენერგოს“ მუშაკთა ერთ-ერთი მოთხოვნა, რომელიც წამოაყენეს მათ 15 თებერვალს თბილისში კოლმეურნეობის მოედანზე გამართულ მიტინგზე.

ჩვენ ვერ დავუშვებთ, აღნიშნეს ორატორებმა, რომ ჩვენი შრომის პროდუქტი ხელს უწყობდეს სისხლისღვრის გაგრძელებას. საიდუმლო ხომ არ არის, რომ ცხინვალის ყველა საწარმოში, სადაც თუნდაც ერთი სახარატო ჩარხი დგას, მზადდება იარაღი ოსი ექსტრემისტებისათვის.

მიტინგზე მიიღეს რეზოლუცია, რომელშიც ენერგეტიკოსებმა მოსთხოვეს ცენტრს შეწყვიტოს სუვერენული რესპუბლიკის საქმეებში უხეში ჩარევა, ხოლო მაყურებრივი ინფორმაციის საკავშირო საშუალებებმა ობიექტურად გააშუქონ სამაჩაბლოში მიმდინარე ამბები.

გია კორძაძე,
საქინფორმის კორ.

ვითარება ცხინვალში

14 თებერვალს, საღამოს 8 საათზე, ჯერ ცხინვალის სასაფლაოს მხრიდან, შერე კი ქალაქის ყველა უბნიდან ტყვიამფრქვევები, რაკეტები და ნაღმები დაუშინეს საქართველოს მილიციის საგუშაგოს.

მთელი ღამის განმავლობაში ექსტრემისტებს სროლა არ შეუწყვეტიათ. სოფელ მამისაანთუბანში, ისინი თავს დაესხნენ მილიციის თანამშრომლის როლანდ ბერუაშვილის ოჯახს. რ. ბერუაშვილი დაჭრეს.

საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს პრესცენტრი.

პროტესტი კომპარტიას

მთავარი საშიშროება

შედარებით მოკლე დროში გამოაშკარავდა შეუსაბამობა საქართველოს ე. წ. დამოუკიდებელი ეროვნული კომპარტიის ახლანდელი ლიდერის სიტყვებსა და საქმეებს შორის. ამ მხრივ, იგი მოწფდადაც ვერ გამოადგება სკკპ წინანდელ ხელმძღვანელობას, რომელიც თავის ანტიხალხურ პოლიტიკას ხალხის ინტერესების ნაცვად ასაღებდა მრავალი ათეული წლის მანძილზე.

მართლაც რომ საზღვარი არა აქვს საქართველოს „დამოუკიდებელი“ კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ახალი პირველი მდივნის, ბატონ ა. მარგიანის დემაგოგიურ, ცინიზმით აღსავსე და ალოგიკურ გამოსვლებს უზენაესი საბჭოს სესიაზე, ტელევიზიით, პრესით. ყოველივე ეს, განსაკუთრებული რელიეფურობით გამოიკვეთა მის ბოლო სტატიაში „ფრთხილად! წინ საშიში დემაგოგია!“ (გაზ. „ცხოვრება“, 1991 წლის 6 თებერვალი).

მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებით უკვე წავიკითხეთ და მოგისმენთ პირველი გამოხმაურებანი და შეფასებანი. მეც მიხდა ჩემი აღშფოთება გამოვთქვა შექმნილი ვითარების გამო. წინასწარ მსურს განვაცხადო შემდეგი: ცალკეულ პირთა გამოსვლები, როგორი ავტორიტეტულნიც არ უნდა იყოს ისინი, და ცალკეული შენიშვნები, ამ შემთხვევაში საკმარისი არ არის. საჭიროა საზოგადოებრივი აზრის შექმნა იმ ფარსის წინააღმდეგ, რომელსაც საქართველოს „დამოუკიდებელი“ კომპარტიის სახით გვთავაზობენ. საზოგადოებამ უნდა იცოდეს, რომ ამით ცდილობენ ხალხის მოტყუებას და გაკოტრებული პარტიის ხსნას. ხალხმა უნდა იცოდეს, რომ ჩვენს ეროვნულ-გამათავისუფლებელ მოძრაობას მთავარი საფრთხე ისევ კომპარტიისაგან ემუქრება.

ბატონი ა. მარგიანი გვიმტკიცებს, რომ საქართველოს კომპარტია უკვე დამოუკიდებელია და გაეშალა სკკპ პლატფორმას. იგი ერთოგ არათანმიმდევრულია თავის მსჯელობებში. ერთი მხრივ, თათბავს სკკპ-ს, რომლის წევრიც ჯერჯერობით თვითონაც არის, ბოდვას უწოდებს მის იდეოლოგიას. ასეთ შემთხვევაში სკკპ პლატფორმაზე უარის თქმა, ლოგიკურ და ჭმისასლმებელ მოქმედებად გამოიყურება. მეორე მხრივ, იგი ქება-დიდებას ასხამს სკკპ-ს, ცდილობს წარმოაჩინოს მისი ღვაწლი. ამტკიცებს, რომ კომუნისტური იდეოლოგია ყველაზე ჰუმანურია, რომ კომუნისტების დამსახურებაა ახალი საქართველო, ახალი ქალაქები და სოფლები. ა. მარგიანი ვერც კი გრძნობს იმ უხერხულობას, რომ თუ ამ პოზიციაზე დადგებით სკკპ-ს შეფასებაში, მაშინ სრულიად ალოგიკური და გაუგებარი ხდება, რატომ ვემიჯნებით ისეთ შესანიშნავ პარტიას, როგორიც სკკპ ყოფილა?

ყველაფერ დანაჩრენს რომ თავი დავანებოთ, როგორ შეიძლება საქართველოს კომპარტია უკვე „სხვა პარტია“ იყოს, როცა მისი წევრები (ვინც კიდევ დარჩა მის რიგებში) იგივენი არიან: ბიუროკრატიული აპარატი, ყოფილი ჯერ კიდევ მოქმედი კორუმპირებული ფუნქციონერები, სხვადასხვა დონის ნომენკლატურის მუშაკები, პარტიაში ანგარებით, ერთიმეთ შესული ათეული ათასები, სამარცხვინო ორგანიზაცია „სტალინის“ წევრები, ყველა ჯურის კონსერვატორები, უსაფელოდ განტოტები ბაფის წარმომადგენლები, რომლებსაც აწყობთ ყველაზე დემოკრატიული საარჩევნო კანონი. გზა დაგითმეთ, ხელისუფლება ჩაგაბარეთ“.

რამდენი წინადადებაა ამ ამონაწერში, იმდენი მტკნარი სიცრუე და ცილისწამებაა. ძნელია გაარჩიო, რომელი მათგანია შედეგი უცოდინარობისა, რომელი — უზნეობისა, რომელი — წინასწარგანზრახული ცინიზმისა.

საქმე მარტო იმაში კი არაა, რომ მონაჩმახი ხელისუფლების ნებაყოფლობით ჩაბარების შესახებ, შეუწყნარებელი მკრეხელობაა თავისუფლებისათვის თავდადებულ მამულიშვილთა უმანკო სისხლის, მათი ხსოვნის წინაშე, შეურაცხყოფაა მთელი ეროვნულ-გამათავისუფლებელი ბრძოლისა. საქმე კიდევ ისაა, რომ ამ ციტატის ავტორი ვერ გრძნობს ელემენტარულ ულოგიკობას თავის მსჯელობაში. რას ჰქვია „დაგითმეთ, ხელისუფლება ჩაგაბარეთ“? ხელისუფლება ნებაყოფლობით ჩააბარა. ბოდიშს კი ვიხდი მკითხველთან, მაგრამ მაინც უნდა მოგაგონოთ ბატონ ა. მარგიანის სიტყვები: „ნუ გავიწყდებათ, ის დემოკრატიული არჩევნები შესაძლებელი მხოლოდ იმიტომ გახდა, რომ კომუნისტურმა პარტიამ ახალი პოლიტიკა შეიმუშავა. საქართველოს კომპარტიის გონივრული, ეროვნულ-გამათავისუფლებელ ძალებთან დიალოგის, კონსენსუსის, შემწყნარებლობის, ლიბერალიზმის პოზიცია რომ არა, თქვენ ვერ მოხვდებოდით ხელისუფლების სათავეში ვერც 28 ოქტომბერს და ვერც ამ საუკუნეში. ფაქტობრივად, კომპარტიამ თქვენ კონფრონტაციის გარეშე დაგითმოთ გზა ხელისუფლებისაკენ. ეს იყო ისტორიული კომპრომისის გზა, რადგან ქართველი კომუნისტები მამულიშვილები ვართ“.

„პირველად ერის ისტორიაში სწორედ საქართველოს კომპარტია ჩაუდგა სათავეში მრავალპარტიული არჩევნების ჩატარებას, პირველად ერის ისტორიაში სწორედ კომუნისტურმა პარლამენტმა მიიღო ქვეყნის ისტორიაში ყველაზე დემოკრატიული საარჩევნო კანონი. გზა დაგითმეთ, ხელისუფლება ჩაგაბარეთ“.

ამ ციტატის ავტორი ვერ გრძნობს ელემენტარულ ულოგიკობას თავის მსჯელობაში. რას ჰქვია „დაგითმეთ, ხელისუფლება ჩაგაბარეთ“? ძალაუფლება ხალხმა ჩამოართვა და გადასცა იმას, ვისაც ენდობოდა. ბატონი ა. მარგიანი, რესპუბლიკის ახალ ხელმძღვანელობას საყვედურობს სამშობლო უფსკრულისკენ მიგყავთო. ჯერ ერთი, უზნეო საქციელად ვთვლი, რომ სამოდე თვის წინათ არჩეულ ხელმძღვანელობას უსაყვედურო, მრავალი ათეული წლის მანძილზე გაფუჭებული საქმე რატომ არ გამოასწორეო. მეორე, ბატონი ა. მარგიანი აქაც ვერ ამჩნევს, რომ კომპარტიის გასამართლებლად დაგებულ მახეში თვითონ კომპარტია ეგმება — მართლაც, ის, ვინც იიწმუნებს ცკ-ს პირველი მდივნის მტკიცებას იმის შესახებ, რომ კომპარტიამ შეიმუშავა ყველაზე დემოკრატიული საარჩევნო სისტემა, სათავეში ჩაუდგა და განახორციელა მრავალპარტიული არჩევნები, კომპრომისზე წავიდა და ხელისუფლება ნებაყოფლობით ჩააბარა დღევანდელ უზენაეს საბჭოს, რომელსაც, თურმე, სამშობლო დაღუპვისაკენ მიჰყავს, ხომ შეეკითხება მას: სსკ-ს ბიუროს ... ...

ინტერვიუ

საქართველოს გაზიფიკაცია: პროგლემები და პერსპექტივები

უკანასკნელ ხანს რესპუბლიკაში ელექტროენერგიის უკმარისობასთან, გათბობის სისტემის მუშაობის შეფერხებებთან ერთად იგრძნობა ბუნებრივი გაზის მოწოდების გაუარესებაც. მომხდარის მიზეზებზე და, მთლიანად, საქართველოს სახელმწიფო კონცერნ „საქგაზში“ წამოჭრილ პრობლემებზე ვთხოვეთ ესაუბრა მის თავმჯდომარეს ბატა ლობჟანიძეს.

— კონცერნი „საქგაზი“ შედის ისეთი სისტემების შემადგენლობაში, სადაც საკმარისია ერთი მათგანი გამოირთოს, რომ ჯაჭვურ რეაქციისავით გაუარესდეს მეორე, გვიპასუხა მან, ამ ამბავში ვინმეს დადანაშაულება, იქნება ეს ხელმძღვანელი თუ მუშა, ნიშნავს გაუბრალოო საქმე, რადგან რამდენიც უნდა ცვალო მინისტრები, დირექტორები, გამგეები და სხვები, მუშაობის ხარისხი ვერ გაუმჯობესდება.

— ბატონო ბატა, ალბათ, დღევანდელობის პრობლემებში გარკვევისათვის უნდა ჩავიხედოთ უფრო ღრმად, რესპუბლიკის გაზიფიკაციის, კონცერნის შექმნისა და განვითარების ისტორიაში?

— ჩვენი კონცერნის განვითარების ისტორია, შეიძლება ითქვას, იწყება ორმოცდაათიანი წლებიდან, როცა პირველად გამოვიყენეთ თხევადი გაზი. იგი დღესაც შემოგვაქვს რუსეთიდან ყოველწლიურად დაახლოებით 220 ტონა. შემდეგ აიგო მოზდოკ-ვლადიკავკაზ-საგურამოს გაზსადენი, რამაც საქართველო უზრუნველყო საჭირო რაოდენობის ბუნებრივი გაზით. მაგრამ შემდგომში, როცა წყარო დაშრა, მოთხოვნილება კი გაიზარდა, იძულებული გავხდით გვეძებნა ახალი გაზიანი აუზი. 1978 წლამდე საქართველო ძირითადად იღებდა ირანულ გაზს, მაგრამ მთელი რიგი პოლიტიკური და ეკონომიკური მიზეზების გამო მისი მოწოდებაც შეწყდა. მაშინ იძულებული გავხდით მიგვემართა რუსეთში, კერძოდ, დასავლეთ ციმბირში მდებარე წყაროებისთვის. დღეს საქართველოში ბუნებრივი გაზი მოდის იქიდან, აგრეთვე თურქმენეთიდან.

მაღე დღის წესრიგში დადგა გაზსადენის მშენებლობის საკითხი. ჩვენ კვლავ დავუბრუნდით ძველ წყაროს — მოზდოკ-ვლადიკავკაზ-საგურამოს და პარალელურად დავიწყეთ ახლის მშენებლობა. გავზარდეთ ათას ორას მილიმეტრამდე მილების დიამეტრი ხუთასი მილიმეტრის ნაცვლად. ეს შესაძლებლობასა მოგვცემს მაღალი წნევით რესპუბლიკის ყველა წერტილს ერთნაირად, ყოველგვარი შეფერხებების გარეშე, მივაწოდოთ ბუნებრივი გაზი. მშენებლობა დასასრულს უახლოვდება და მინდა დაგარწმუნოთ, რომ ეს გაზსადენი დააკმაყოფილებს გაზზე საქართველოს მთელ მოთხოვნილებას. თუ საზოგადოდ ვიტყვით, ჩვენი რესპუბლიკის ტერიტორიაზე გაყვანილი გაზსადენის სიგრძე დაახლოებით ათი ათასი კილომეტრია. ბუნებრივი გაზით სარგებლობს კიბეთის ყველა რაიონი, ქალაქები რუსთავი, მარნეული, ბოლნისი, დმანისი, წალკა, გორი, ხაშური, ქუთაისი, ტერიტორია სამტრედიიდან სოხუმამდე, შემდეგ ფოთიდან ქობულეთამდე, ოზურგეთი, ლანჩხუთი, ვანი, ცხინვალი, ჯავა და რაჭის ზოგიერთი რაიონი. ამჟამად შენდება სამაგისტრალო გაზსადენი მესხეთ-ჯავა-ნეთში: ახალციხეში, ასპინძაში, ახალქალაქში, ბოგდანოვკაში. ვაპირებთ ავაშენოთ ჯავა-ქვაის-ონის გაზსადენი, რომელიც მივა სოფელ ღებამდე. ონის რაიონში სულ გაზიფიცირებულია დაახლოებით მილიონნახევარი ბინა, სოფლის რაიონებში კი ექვსი ათასამდე სახლი.

— თუ ყველაფერს ციფრებში გადავიყვანთ, რამდენ კუბურ მეტრ გაზს იღებს ჩვენი რესპუბლიკა და როგორ შეიცვალა მაჩვენებლები შარშანდელთან შედარებით?

— ყოველწლიურად საკავშირო კონცერნს ვაძლევთ განაცხადებს რესპუბლიკის საეროებისათვის გარკვეული „რაოდენობის გაზის გამოყოფის შესახებ. მაგალითად, შარშან გეგმით უნდა მოეწოდებინათ 6 მილიარდ 800 მილიონი კუბური მეტრი გაზი, წელს კი უფრო მეტიც გვქონდა დაგეგმილი. მაგრამ „ზემოდან“ გვგავფრთხილეს, რომ ხუთ მილიარდ კუბურ მეტრზე მეტს ვერ მოგვცემდნენ. უარის მიზეზი ის იყო, რომ გაზსადენის ტექნიკური მდგომარეობა მოძველებულია, მილები ხომ ოცდაათ წელზე მეტი ხნის წინათ არის გაყვანილი და შეცვლა სჭირდება, მეორეც — რესურსები არ გვყოფნისო. აი ასეთი ვითარებაა. წარმოიდგინეთ ჯერ კიდევ მარშან ყოველდღიურად ვიღებდით 20,5 მილიონ კუბურ მეტრ გაზს, ახლა კი მხოლოდ 16,5 მილიონს ვიღებთ. სწორედ აი იმ 4,5 მილიონმა კუბურმა მეტრმა გააკეთა კიდეც თავისი საშინელი საქმე. რესპუბლიკას დღეს ნამდვილად არ ჰყოფნის გაზი, რაც მოსახლეობის სრულიად სამართლიან უკმაყოფილებას იწვევს, უარყოფით გავლენას ახდენს სამრეწველო საწარმოთა და აგროსექტორის მუშაობაზე. გთხოვთ სწორად გამიგოთ, არ შეიძლება საბინაო სექტორში მიწოდებული გაზის წნევის გადიდება ნორმალურამდე — 15-16 ატმოსფერომდე, ისეთი მსხვილი სახალხო-სამეურნეო ობიექტების გამორთვაც, როგორიცაა რუსთავის მეტალურგიული ქარხანა ან საწარმოო გაერთიანება „აზოტი“. ანდა პირიქით, მათი მთლიანად გაზით უზრუნველყოფა და ამით მოსახლეობისათვის ნახატრი სათბობის მოკლება. და აი ჩვენც გვიწევს მანევრირება.

— იხე ხომ არ გამოდის, რომ ქალაქს არ ვაწყენინებთ და მძიმე მდგომარეობაში ვაყენებთ სოფლის რაიონებს, განსაკუთრებით მაღალი მთის რაიონებს? ისინიც ხომ იმედის თვალით შეჰყურებენ გაზის მუშაკებს?

— არა. ამის თაობაზე მკაფიო გეზი გვაქვს აღებული — გაზი გავუნაწილოთ თანაბრად როგორც ქალაქს, ისე სოფელს. სპეციალურად მთის რაიონებისათვის ჯერ კიდევ ზაფხულში შევქმენით თხევადი გაზის საპირო მარაგი. ასე რომ რაიონებში, სადაც ზამთრის პერიოდში იკეტება გზები თოვლის ნამქერებთან დაკავშირებით, ყოველთვის არის გაზის მარაგი. თუმცა, სიმართლე უნდა ითქვას, არის გამონაკლისებიც. ახლა მთელი რიგი ტექნიკური მიზეზების გამო გაზს ვერ ვაწვდით ქუთაისს იქით, მაგრამ ყოველნაირად ვცდილობთ, რომ ეს რაიონები უზრუნველვყოთ დროებით მაინც თხევადი გაზით.

მინდა აგრეთვე აღვნიშნო, რომ უკანასკნელ ხანს ჩვენს მრავალ გასაჭირს შეემატა ისეთი გაუთვალისწინებელი პრობლემაც, როგორიცაა სერიოზული ენერგეტიკული კრიზისი. ამნაც გამოიწვია გაზის გადამეტხარჯვა. თითქმის მთელი მოსახლეობა ხომ ბინებს, სამუშაო ადგილებს გაზით ათბობს. ეს თავის მხრივ უარყოფით გავლენას ახდენს გაზის მიწოდებაზე. სამწუხაროდ, ზამთრის გათბობის სეზონის დადგომის წინ ჩვენში არ ხორციელდება შენობების დათბუნების სპეციალური ღონისძიებანი. უნდა შევეხოთ მოძველებულ სათბობ მოწყობილობასაც, რომელიც ათწლეულების მანძილზე არ ახლდება, ძლივს მუშაობს. უნდა ვთქვათ ისიც, რომ არა გვაქვს ავტომატიკა, სხვა სრულყოფილი საშუალებები. ყოველივე ეს კი იწვევს ბუნებრივი გაზის დიდ გადამეტხარჯვას.

ხსნად პირადად მე ერთი რამ მიმაჩნია — გავაერთიანოთ მეცადინეობა ყველამ და ფითოეულმა ცალ-ცალკე, რათა არ დავუშვათ ჩვენი მეურნეობის სრული მოშლა.

საუბარს უძღვებოდა
მანანა აბაზაძე,
საქინფორმის კორ.

დღეს ხვალისათვის

როდის, რამდენი და როგორი ბანკები გვჭირდება?

ნებისმიერი ქვეყნის ეკონომიკისათვის, საბანკო სისტემა ფაქიზი, რთული და ეკონომიკურ ურთიერთობათა რეგულირების სასიცოცხლო არტერიაა ბანკს შეუძლია შეითავსოს არა მარტო „სისტემური რისკის ფენომენი“, არამედ მას ძალუძს ქვეყნის მაჯისცემა იგრძნოს, მოგვევლინოს ეკონომიკის განვითარების თავისებურ ბარომეტრად და სტიმულატორად. იგი ნებისმიერ სახელმწიფოში სახალხო მეურნეობის მართვის ერთ-ერთი ყველაზე მძლავრი იარაღია. მაგრამ ჩვენთან — საბჭოთა უნიტარული სახელმწიფოს სინამდვილეში ფორმირებულმა საბანკო სისტემამ, ბანკშიმოქმედების მცდელობის საფუძველზე განხორციელებული რეფორმის მიუხედავად, ვერა და ვერ შეისისხლხორცა ცივილიზებული მსოფლიოს საბანკო სისტემის ის ფუნქციები, რომლებიც ასე წარმატებით ფუნქციონირებენ სხვა ქვეყნებში, რადგან საბანკო-საკრედიტო საქმიანობის ამოცანები და პრინციპები გამომდინარეობენ უნიტარული სახელმწიფოს მკაცრ ცენტრალიზაციაზე დაფუძნებული სამეურნეო მექანიზმის ბუნებიდან, რომლის ჩარჩოებში ჩვენს ბანკის დაწესებულებებს ჩამორთმეული ჰქონდათ შემოქმედებისა და დასაკრედიტებელ ღონისძიებათა სულექციის შესაძლებლობა.

აღნიშნულის გამო, ჩვენში საბანკო სისტემის გარდაქმნის ყველა მცდელობა მხოლოდ საქმიანობის გარდაქმნის კეთილ სურვილად, რეფორმების იმიტაციად მოგვეკლინა. ამიტომაა, რომ დღეს საქართველოში არსებული სახელმწიფო ბანკების საქმიანობა მკაცრად მონოპოლიზებული და ნაკლებად მობილურია. უფრო მეტიც, ისინი ფაქტიურად საკავშირო ბანკების საქართველოს ფილიალებს წარმოადგენენ და, თქვენ წარმოიდგინეთ, იურიდიული პირის სტატუსიც კი არა აქვთ. რესპუბლიკური ბანკების ცენტრის არტახების პირობებში მუშაობის გამო, საკავშირო ბანკების გამგეობები საკავშირო სამინისტროებთან ერთად, ხელიხელ ჩაკიდებულნი წარმატებით ახორციელებენ ცენტრის უზენაეს მიზნებს, მათ ხელში რეალურად არსებული სალამოდ ძლიერ მომქმედი საფინანსო-საკრედიტო მექანიზმის მეშვეობით. ამის გამო, საკრედიტო რესურსების უკიდურესად დაძაბული და საკავშირო პროგრამების დაკრედიტებით გადატვირთული ლიმიტის პირობებში, რესპუბლიკურ ბანკებსა და მათ დაწესებულებებს ძალიან უჭირთ რესპუბლიკის სასიცოცხლო მნიშვნელობის ღონისძიებების დაკრედიტება, თუმცა ხშირად სასწაულებრივად მაინც ახერხებენ კიდევაც ამას.

ახლა, მთავარი საფიქრალი საქართველოს სახალხო მეურნეობის ძმიმე კრიზისული მდგომარეობა, რომელსაც არ შეიძლება გავლენა არ მოეხდინა ბანკების ეკონომიკურ მდგომარეობაზე. ბანკები ხომ მჭიდრო კავშირში არიან საწარმოებისა და ორგანიზაციების ფინანსურ მდგომარეობასთან, უფრო სწორად პირდაპირ მაჯაჭვული არიან მათთან და სწორედ ამიტომაცა ბანკის დაწესებულებათა აქტივები დადამბლავებულ და სარეანიმაციო მდგომარეობაში.

ამასთან, ვფიქრობთ, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს მიერ გამოცხადებულ გარდამავალ პერიოდში უნდა მოეახერხოთ ეკონომიკის კრიზისული მდგომარეობიდან გამოყვანა და ეს შეეძლოთ. ბანკებიც გამოელინენ შექმნილ მდგომარეობიდან და მათი საკავშირო დაქვემდებარებიდან რესპუბლიკურში გადართვის პროცესიც უმტკივნეულოდ ჩაივლის, რადგან მაშინ საამისოდ ყველა სარქველი გახსნილი იქნება.

ვფიქრობთ, რესპუბლიკის ეკონომიკის გაჯანსაღების ღონისძიებები ბანკების აქტიური მონაწილეობითა და თანადგომით უნდა განხორციელდეს.

ამასთან, პროფესიულ დონეზე უნდა დადგინდეს საქართველოს საბანკო-საკრედიტო სისტემის სტრუქტურაც და საქმიანობის ძირითადი პრინციპებიც, უნდა გამოიკვეთოს ბანკების ამოცანები როგორც გარდამავალ, ასევე ჩვენი სამშობლოს სრული სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის შემდგომი პერიოდისათვის.

ამდენად, ცხოვრებამ დღის წესრიგში დააყენა საბანკო-საკრედიტო სისტემის რეფორმის განხორციელების აუცილებლობა, ამასთან უნდა გავითვალისწინოთ, რომ რეფორმა უნდა ჩატარდეს ძალიან ფრთხილად, ჭეშმარიტი პროფესიონალების მიერ ასჯერ გაზომილი და რეალურ სინამდვილესთან უშუალოდ დაკავშირებული ყველაზე ოპტიმალური მოდელით. ისიც უნდა გავითვალისწინოთ, რომ საბანკო და საფინანსო სისტემა მთლიანად წარმოადგენს ეკონომიკის ნერვულ კვანძს და მის მიმართ ნებისმიერი წინდაუხედავი, ბოლომდე გაუაზრებელი და რეალურ სამყაროს მოწყვეტილ მოქმედების შეუძლია გამოიწვიოს დიდი გართულებები და სახალხო მეურნეობის დანგმვევა მძლავრ, ფაქტორად მოგვეგლინოს.

ამასთან, ვფიქრობთ, საქართველოში საბანკო-საკრედიტო სისტემის მართვის ოპტიმალური ორგანიზაციული სტრუქტურა უნდა გვიკარნახოს არსებულმა სამეურნეო მექანიზმმა, მისმა ევოლუციამ. აღნიშნულის გაუთვალისწინებლობა და დასავლეთის ეკონომიკურად განვითარებული ქვეყნების საბანკო სტრუქტურის მოდელის უცვლელად გადმოღება, როგორც ეს გათვალისწინებულია დღემდე არსებულ კანონპროექტში საქართველოს ბანკების შესახებ, აუცილებლად მოგვაქცევს ჩიხში.

ვფიქრობთ, საქართველოში უკვე უახლოეს მომავალში უნდა ფუნქციონირებდეს ორსაფეხურიანი საბანკო სისტემა: საქართველოს სახელმწიფო ბანკი, საქართველოს სახელმწიფო კომერციული (აქციონერულ-კომერციული), კომერციული, კოოპერატიული ბანკები და სხვა საკრედიტო ინსტიტუტები.

საქართველოს სახელმწიფო ბანკმა, ბოლოს და ბოლოს, უნდა იკისროს ცივილიზებული ქვეყნების ცენტრალური საემისიო ბანკების კლასიკური ფუნქციები და უნდა გახდეს საქართველოს საბანკო და საფინანსო სისტემის სტაბილურობის განმტკიცებაზე მუდმივი ზრუნვის ორგანო — გაზრნული საემისიო და საკრედიტო პოლიტიკის გატარების მეშვეობით. ამასთან, უზენაესი საბჭოს მიერ გამოცხადებული გარდამავალი პერიოდის ბოლო ეტაპზე მაინც იგი სრულიად დამოუკიდებელი უნდა გახდეს — სამუდამოდ უნდა დაალწიოს თავი ცენტრის დიქტატს.

ხოლო, რაც შეეხება საქართველოს საბანკო სისტემის მეორე საფეხურზე დაჯგუფებულ ბანკებს, მათზე ქართველ სპეციალისტებს შორის დღესაც კი გაყოფილია აზრი, რადგან ზოგიერთი ჩემი კოლეგა მიიჩნევს, რომ ყველა საკრედიტო დაწესებულება გაერთიანდეს „კომერციული ბანკების“ მწკრივში, ზოგიც საერთოდ არ ცნობს რესპუბლიკური დონის სახელმწიფო კომერციული ბანკების არსებობას და მიიჩნია, რომ საქართველოში უნდა ფუნქციონირებდეს, რაც შეიძლება ბევრი დამოუკიდებელი კომერციული ბანკი, ზოგიც მიზანშეუწონლად მიიჩნევს დღემდე არსებული რესპუბლიკური სახელმწიფო სპეციალიზირებული ბანკების გაკომერციულების შესაძლებლობას და ა. შ.

მოყვანილი მოსაზრებები, ნაკლებად ეფუძნება კონსტრუქციულ ეკონომიკურ ლოგიკას და „ი რატომ. საზღვარგარეთის სახელმწიფოებში საბანკო-საკრედიტო სისტემის მართვის ორგანიზაციული სტრუქტურა არაერთგვაროვანია და მრავალფეროვანიც, რომელიც განპირობებულია არა მარტო საკუთრების სხვადასხვა ფორმის არსებობით, საქმიანობის საშუალებებისა და მეთოდების მრავალფეროვნებით, არამედ მათი სხვადასხვა როლით ქვეყნის ეკონომიკისა და სახალხო მეურნეობის რეგულირებაში. ამასთან განსაკუთრებით საყურადღებოა ის გარემოება, რომ ეკონომიკურად მაღალ განვითარებულ ქვეყნებშიც კი, სადაც სახელმწიფო საკუთრების ზვედრითი წილი მეტად უმნიშვნელოა, საკრედიტო სისტემაში მნიშვნელოვანი ადგილი უშერავს ცენტრალური (საემისიო) ბანკისაგან დამოუკიდებელ სახელმწიფო საკრედიტო ინსტიტუტებს (ბანკები, საკრედიტო საგანგებლები, კორპორაციები და სხვა). ასეთ ქვეყნებში, ბანკის სახელმწიფო სექტორი (სახელმწიფო კომერციული და სხვა) ახორციელებს საკრედიტო მნარდაჭერას, მთავრობის მიერ განსაზღვრული პროგრამების ეკონომიკის განვითარების პრიორიტეტული დარგების, საერთო სახელმწიფო პროგრამების განხორციელების თვალსაზრისით. ასევე, ინტერესს იწვევს ის ფაქტიც, რომ ბანკის დაწესებულებათა საქმიანობის საერთო მოცულობაში სახელმწიფო საკრედიტო დაწესებულებათა ხვედრითი წილი აშშ-ში კი აღემატება 13 პროცენტს, ხოლო იაპონიაში 29 პროცენტს. აღნიშნული გარემოებების გათვალისწინებით და საქართველოს ეკონომიკის მდგომარეობის გამოც, საქართველოში როგორც გარდამავალ შემდეგშიც კი, რესპუბლიკური სტატუსის სახელმწიფო კომერციული ბანკების არსებობა ობიექტურად აუცილებელი იქნება, რადგან ეს აუცილებლობა ჩვენში არსებული ეკონომიკური მექანიზმის ბუნებიდან, მისი სიღრმიდან გამომდინარეობს. და თუ როგორი სახელმწიფო კომერციული ბანკები გვჭირდება, რამდენი და რამდენ ხანს — ამ ტიპის ბანკების მომსახურებაზე რეალურმა მოთხოვნილებამ და მათი ფუნქციონირების ეკონომიკურმა მიზანშეწონილობამ უნდა განსაზღვროს. თან ისიც უნდა გავითვალისწინოთ, რომ თავის დროზე, ეკონომიკის განვითარების კვალობაზე თვით ცხოვრება აუცილებლად გვკარნახებს სახელმწიფო კომერციული ბანკების განსახელმწიფოებრივობის აუცილებლობას.

რესპუბლიკის ცენტრალური პრესის ფურცლებიდან სრულიად საქართველოს გასაგონად, ღრმად თვითდაჯერებული პოზიციით მოწოდება — საქართველოს სრული ეკონომიკური დამოუკიდებლობაა მოსალოდნელი და სასწრაფოდ, დასავლეთის ქვეყნების მსგავსად რაც შეიძლება ბევრი დამოუკიდებელი სხვადასხვა ტიპის კომერციული ბანკი შეეკმნათო, საფუძველს მოკლებული უნდა იყოს, რადგან დღეს ჩვენ საწარმოებსა და ორგანიზაციებს „რაც შეიძლება“ ბევრი დამოუკიდებელი კომერციული ბანკის საწვეთოდ ფონდის ფორმირებისათვის აუცილებელი დროებით თავისუფალი სახსრები არა აქვთ. უფრო მეტიც, მათი დიდი უმრავლესობა სულ ღიფავს და მუშაობამსახურეებისათვის თავისუფლოულად ხელფასის გაცემის შესაძლებლობაც კი არა აქვს. ამასთან ვფიქრობთ „რაც შეიძლება“ ბევრი დამოუკიდებელი კომერციული ბანკის შექმნა თვითმიზანი არ უნდა იყოს. ბევრი იქნება თუ ცოტა ეს ობიექტურად მოქმედმა სამეურნეო მექანიზმმა, კომერციული ბანკების მომსახურებაზე რეალურმა მოთხოვნილებამ უნდა განსაზღვროს და ამ პროცესებში ხელოვნურად ჩარევა ბოლომდე გაუაზრებელი, უხეირო მანიპულაციებით მხოლოდ ზიანის მომტანი იქნება ობიექტურად მოქმედი სამეურნეო მექანიზმისათვის. ამის გამო, ვფიქრობთ, საქართველოში დღეს მოქმედი სახელმწიფო სპეციალიზირებული ბანკის დაწესებულებების პარალელურად კომერციული ბანკების მასიურად შექმნის რეალური პირობები კიდევ კარგა ხანს ვერ იარსებებს, რადგან იგი „უშუალოდაა დამოკიდებული ეკონომიკის განვითარების არსებულ დონეზე. ამიტომაც გადაჭრით უნდა უარვყოთ „დეკრეტული“ მეთოდებით კომერციული ბანკების შექმნის, მათი საწესდებო ფონდების ხელოვნურად შეკოწიწების დღემდე არსებული მანკიერი პრაქტიკა. თან უნდა გავითვალისწინოთ, რომ სანამ საწარმო არ გამხდარა მოქმედი სამეურნეო მექანიზმის „ლოკომოტივი“, სანამ სახალხო მეურნეობაში ფართოდ არ გაიდგამს ფესვებს კომერციული ტენდენციები და „რაც შეიძლება ბევრი“ კომერციული ბანკის შექმნის ეკონომიკური მიზანშეწონილობა არ დაეყრდნობა მთელი სახალხო მეურნეობის ინტერესებს, ასეთი ბანკების არსებობა ვერ იქნება რეალურად მოქმედი ეკონომიკური მექანიზმისათვის აუცილებელი ადეკვატური დაწესებულება.

საქმე ისაა, რომ სახელმწიფო სპეციალიზირებული ბანკები, ვიდრე გაზის საპირო მარაგი. ასე რომ რაიონებში, სადაც ზამთრის პერიოდში იკეტება გზები თოვლის ნამქერებთან დაკავშირებით, ყოველთვის არის გაზის მარაგი. თუმცა, სიმართლე უნდა ითქვას, არის გამონაკლისებიც. ახლა მთელი რიგი ტექნიკური მიზეზების გამო გაზს ვერ ვაწვდით ქუთაისს იქით, მაგრამ ყოველნაირად ვცდილობთ, რომ ეს რაიონები უზრუნველვყოთ დროებით მაინც თხევადი გაზით.

მინდა აგრეთვე აღვნიშნო, რომ უკანასკნელ ხანს ჩვენს მრავალ გასაჭირს შეემატა ისეთი გაუთვალისწინებელი პრობლემაც, როგორიცაა სერიოზული ენერგეტიკული კრიზისი. ამნაც გამოიწვია გაზის გადამეტხარჯვა. თითქმის მთელი მოსახლეობა ხომ ბინებს, სამუშაო ადგილებს გაზით ათბობს. ეს თავის მხრივ უარყოფით გავლენას ახდენს გაზის მიწოდებაზე. სამწუხაროდ, ზამთრის გათბობის სეზონის დადგომის წინ ჩვენში არ ხორციელდება შენობების დათბუნების სპეციალური ღონისძიებანი. უნდა შევეხოთ მოძველებულ სათბობ მოწყობილობასაც, რომელიც ათწლეულების მანძილზე არ ახლდება, ძლივს მუშაობს. უნდა ვთქვათ ისიც, რომ არა გვაქვს ავტომატიკა, სხვა სრულყოფილი საშუალებები. ყოველივე ეს კი იწვევს ბუნებრივი გაზის დიდ გადამეტხარჯვას.

ხსნად პირადად მე ერთი რამ მიმაჩნია — გავაერთიანოთ მეცადინეობა ყველამ და ფითოეულმა ცალ-ცალკე, რათა არ დავუშვათ ჩვენი მეურნეობის სრული მოშლა.

საუბარს უძღვებოდა
მანანა აბაზაძე,
საქინფორმის კორ.

ილდარ ჟერძეგაძე

ილდარ კერძეგაძე... ადრე გამოაკლდა იგი ქართულ სამწერლო ოჯახს. რჩება წუხილი და მოგონება სამშობლოზე უსაზღვროდ შეყვარებულ, სიკეთისა და სიმართლისათვის გულანთებულ ადამიანზე, ჰეშმარიტ პოეტსა და მოქალაქეზე...

მშვიდობით, ძმაო და მოყვასო ჩვენო...

კიდევ ერთი ლამაზი სიცოცხლე დააკლდა წუთისოფელს და შეუერთდა მარადისობას... „უკეთუ არა მოიქცეთ და იყვნეთ, ვითარცა ყრმანი, ვერ შეხვიდეთ სასუფეველსა ცათასა“ — ბრძანებს უფალი... ისიც ბავშვივით იყო, სუფთა და უწყინარი... მხოლოდ სიყვარული შეეძლო, მცირედით გახარება... შორს იყო მისგან შური და მტრობა — ასე რომ ტანჯავს და აკნინებს ადამიანებს... მას მხოლოდ სიყვარული შეეძლო, ასე რომ ალმაზებს ღვთისშვილთა სიცოცხლეს ამ დამძიმებულ საუკუნეში... მხოლოდ ამგვარ კაცს შეეძლო ასეთი ლაღი სტრიქონებით ღიღინი:

„არც რანჩო მაქვს
და არც ვილა,
ფულიც არ მაქვს
ხოლმე ბშირად,

მაგრამ, მაინც მიხარია
გაზაფხულის მზე და წვიმა,
ლამის ბავშვად გადავიქცე,
როცა ვარდზე ცვარი ჩამწყაინავს,

ეს ცხოვრება ჭრელია და
ხშირად მეტად ხასაცილო,
ვიცი, ზოგი მტერია და
ვითომ... მეგობრობას ცდილობს.

მე კი,
მაინც მშვიდად ვარ და,
მე კი, მაინც ტკბილად მძინავს...
ვისაც ეს არ შეუძლია —
„შეეწიე ეშმაკო, იმას!“...

ამ ღვთისნიერ კაცს სწამს, რომ ულვთოდ არ არსებობს სიხარული... და თუ მაღალი ღმერთი შეგეწევა — ბავშვივითაც გახდები და სიცოცხლის მშვენიერებასაც მთელი სიდიადით შეიგრძნობ ნათელთან ნაზიარები. ესაა ღირსება, რომელიც წმიდა და უბრალო ცხოვრებით მიიღწევა და თუ ეს მაღლი მოიპოვე, თუ ღვთის კალთა გფარავს, მაშინ ყველაზე დიდი საშინელება, თვით სიკვდილიც კი ვეღარ შეგაშინებს:

„აპრილის წვიმის
განკარგულებით —
უცბად ამღერდნენ
ნაკადულები...

ამღერდნენ,
როგორც ხოფლის ბიბები —
ლამაზად,
მხნედ და ხალისიანად,
ნეტავი, ახლა მეც ფეხშიშველა
ვიყო და
მაგათ ბედს მაზიარა, —
მაგათთან ერთად მახტიალა,
მაბუქნავა და მაკოტრიალა,
შერე ჭიმალა და
ეს მათქმევინა:
— ხიკვდილო,
არა გაშიგია რა!“

„სული ჩემი ხელთა შენთა შინა არს მარადის და სჯული შენი. მე არა დავივიწყე უფალო!“ — ბრძანებს დიდი დავითი სულის ყვავილოვან ფსალმუნში... ელდარ კერძეგაძე ღვთისა და მოყვასის სიყვარულით აღვსილი კაცი იყო, უყვარდა ღვთის ხელით შექმნილი უსასრულოდ ლამაზი სამყარო, სამშობლო, ადამიანი... იყო ნამდვილი ქრისტიანი, მომტევებელი:

„ზოგჯერ უნდა დაუჯერო
იმას, ვისიც არა გჯერა,
ნეტარება გაუგრძელო,
ვინც ხიცოცხლე გაგიძნელა.
დიახ, ზოგჯერ სიხულელით
თავი შენი თუ არ მართე,
ვერ გაიტან ისე ლელოს
და ვერც წყვდიადს გაინათებ“.

როგორ გამოხატავენ ეს სტრიქონები ბრძენთა-ბრძენ სალოსთა ცხოვრებას, ღმერთშემოსილთა ცხოვრებას, რომელნიც სულით დამდაბლებულ კაცთა შორის, მოჩვენებით, სულელად იხილვებოდნენ... „ესევე იყვნენ დიდებული ადამიანები, განშორებულნი მეუდაბნოენი, რომელნი — „...იქცეოდეს ხალენებითა და თხის ტყავებითა, ნაკლულოვანნი, ჭირვეულნი, ავირ-ხილულნი, ოდესღა ღირსვე არა იყო სოფელი ესე...“

(ებრაელთა მიმართ ეპისტოლე პავლე მოციქულისა — 11-37). დიდი ვაჟას თქმისა არ იყოს:

„მადლობელი ვარ
დამბადებელო,
რომ ჩემგან შეპქმენ ისეთი
გუნდა,
როგორიც რომ დღეს
საჭირო არის,
ხამშობლოს ნულულებს
როგორიც უნდა,
ეკლებზე ვწევარ... არაფერს
ვიმჩნევ,
მაინც ღმერთს ვმადლობ...
ეშმაკს შეშურდა“.

ღვთისა და მამულის სიყვარული, სიმართლისა და სიკეთის ერთგულება, თავისუფლების წყურვილი, კეთილი მომგალის ნატვრა და მაღლის იმედები ავსებდა ელდარ კერძეგაძის უბრალოებით ცამდე ამაღლებულ სიცოცხლეს. ერთ თავის მშვენიერ ლექსში — „მოდი და ნუ ამღერდები“, პოეტი ამაღლებულად გამოხატავს თავის სიყვარულს საქართველოს თავისუფლებისათვის მოზღვავებული მოძრაობის მიმართ, რომელიც დიდმა მერაბ კოსტავამ და დიდმა ზვიად გამსახურდიამ წამოიწყეს სხვა ქართველ მამულიშვილებთან ერთად... როცა, იმ საშინელებით მიძინებულ და მიბანგულ ყოფაში, იმედის სხივებიც რომ არსაიდან ჩანდა, გამოჩნდნენ მამულიშვილნი:

„ყოფილან დიხიდენტები,
რაინდები და დენდები,
სიმართლე რომ არ ბერდება —
მოდი და ნუ ამღერდები...
ღამეც, რა კარგად ღამდები,
დღეო, რა კარგად თენდები!“

„წინასწარ ვხედავ უფალსა, წინაშე ჩემსა მარადის, რამეთუ მარჯულ ჩემსა არს, რათა არა შევიძრო“, — ამგვარად შეეძლო ელოცა პოეტს — ელდარ კერძეგაძეს. საქართველოსთვის თავისი მაღალი ქართული სულით... ასევე ილოცებს იგი საქართველოსთვის ზეციური საქართველოდან. ... იგი ორმოცდაათიოდე წლის წინ დაიბადა ... ოფლისშობის ღამეს — ოცდახუთსა დეკემბერსა (7 იანვარს ახალი სტილით), შობის ღამეს, როცა ცა და ქვეყანა ივსება გამოუთქმელი ნათლით, სიცოცხლის და სიხარულის მადლით, როცა ციდან ქვეყანას ეფინება ყველაზე საოცარი გალობა ანგელოზთა:

„დიდება მაღალთა შინა ღმერთსა და ქვეყანასა ზედა მშვიდობა და კაცთა შორის სათნოება“, როცა სიცოცხლე ზეიმობს და სიკვდილი დათრგუნვილია...

... მშვიდობით ძმაო და მოყვასო ჩვენო... ღმერთი იყოს შენი კეთილი სულის მფარველი მარადისობაში — ამინ.

მთავარეპისკოპოსი
თადეოზი

აგარაკ-წალკელი და ბოლნელ-დმანელი მთავარეპისკოპოსი.
1991 წ. II 15.

ელდარ კერძეგაძე

ყველას, ვისაც ეკუთვნის

მიკვირს თქვენი
ხმა და ტონი
და წყალწყალა არაკები,
ქართველოს უბატონოდ
რატომ ელაპარაკებით?

ეგზოდით, ნახეთ თქვენი ტოლი,
თქვენი მზე და თქვენი ჩერო,
და გახსოვდეთ: უბატონოდ
ხმა არ გასცეთ საქართველოს!

გაკვეთილი სხვათათვის

ვიხეხე და ვიხეხე ტყეები
ულამაზესი დღეების —
ხათრით —
სულ ვიღაცეების...
ხათრით —
სულ რაღაცეების...

გაუდაბნოვდა სავანე,
დაშრნენ სიცოცხლის წყარონი...
მორჩა! — აწ ნურის შავალე,
ნაპირთან მიცდის ქარონი.

◎

ადამიანი მუდამ მარტოა,
როდესაც ტირის
ანდა იცინის,
მარტოა თავის დაბადებით,
თავის სიკვდილით,
თავისი ბედით
და უბედობით...
ღვთივ ბოძებული
კაცს რაიმე თუ გააჩნია —
მარტოობაა...

მარტო ვარ ახლა,
არავის ველი,
ვწევარ,
სარკმლიდან ხეებს გავცქერი,
აუტანელი გახდა ოთახი, —
ისედაც ვიწრო და მოსაწყენი.
ჭანმრთელობაზე ფიქრსა და
ლოდინს, —
მონატრებული თვალებით ვუმზერ,
დგას მაცივარი —
ყინულის ლოდი
და ყინულივით მადნება გულზე...

◎

პოეტი არის დედანი
სიხარულის და გოდების,
პოეტს რად უნდა მედალი,
რად უნდა პოეტს ორდენი, —
თავისუფლება სჯირდება
და სითბო ცოტაოდენი...

ჩემს ძაღლს ტუტანიტს

როცა უეცრად ქრება ხალისი,
ათასი ფიქრი
დამშლის და დამღლის, —
ისე შემსდგა ნოლმე თვალებში,—
ან შენ ხარ კაცი,
ან მე ვარ ძაღლი.
ვისი სულია ეგ შენი სული...
ვისი ბედია ეგ შენი ბედი...
იქნება ერთი გვქონდა წარსული,
სულო კეთილო,
მოსულო მკვდრეთით...
შენც გაქვს თვალები,
გული შენც გიცემს,
შენსკა გაქვს შენი
ფიქრი და დარდი,
მგბრალები და მიყვარხარ ისე, —
ან შენ ხარ კაცი,
ან მე ვარ ძაღლი...

ჩემო ლექსებო— ჩემო შვილებო

ჩემო ლექსებო —
ჩემო შვილებო, —
ჩაუცმელებო,
ფეხშიშველებო,
სიღარიბეში გამოზრდილებო, —
დადიხართ მარტო გულის ამარა.
ჩემთან ტირიხართ,
ჩემთან მღერიხართ,
დიდ-დიდ წიგნებში არა წერი

საკუთარ სახლში

„მეტეხი“ სამასპინძლოდ ემზადება

ჩვენმა საზოგადოებრიობამ იცის, რომ თბილისის ერთ-ერთ ძველ უბანში, მტკვრის კალთაზე სანაპიროზე ახალი სასტუმრო „მეტეხი“ შენდება. ამ ორიგინალური კონსტრუქციის ლამაზი ნაგებობისათვის, რომელიც ქეთევან წამებულის გამზირს გადმოჰყურებს, მის ავტორებს— ცნობილ ქართველ ზურაბიძეებს შოთა ყავლაშვილსა და ავსტრიელ არქიტექტორს ენგი ჩეკმანს მეტად მოხერხებული ადგილი შეურჩევიათ, სასტუმრო თითქმის ყოველი ნომრიდან თბილისის პანორამა იშლება.

ახლა აქ უკანასკნელი დამამთავრებელი სამუშაოები მიმდინარეობს. კეთდება სასტუმროსთან მისასვლელი გზები, ფასადის ერთი მხრიდან ჩასასვლელი კიბეები, მიწისქვეშა გასასვლელი, რომლითაც სტუმრები უმოკლესი

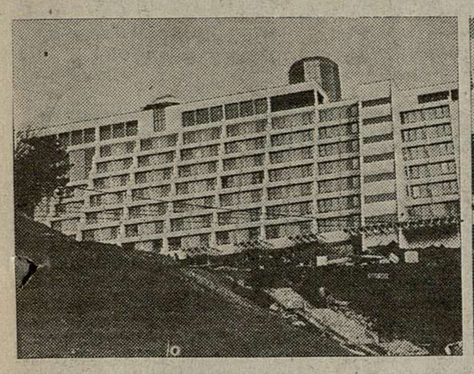

გზით ჩავლენ ცნობილ გოგილოს აბანოებთან, მტკვრის სანაპიროზე.

დიდი სამუშაოებია გაჩაღებული თვით შენობაშიც და ცხრასართულიანი ნაგებობის შიგა ვრცელ ეზოშიც, რომელიც არქიტექტურული თვალსაზრისით ისეთივე მომხიბლავია, როგორც თვით ფასადი. აქ ბევრი რამ კეთდება სტუმართა მომსახურებისა და გართობისათვის. სასტუმრო „მეტეხი“ თავისი კომფორტით, კეთილმოწყობითა და მომსახურებით უმაღლესი კლასის სტანდარტების დონეზეა, ოთხვარსკვლავიანია. იგი 720 სტუმრისათვის არის გათვალისწინებული. აქ არის ორადგილიანი 320 ნომერი, 19 ნახევარლუქსი, 11—აპარტამენტი. ყველა ოთახი უზრუნველყოფილია აბაზანით, რეგულირებადი კონდიციონერით, სატელიტური ტელევიზიით, ტელეფონით და მინი-ბარით. სტუმრებს მოემსახურებათ, როგორც თბილისელი, ისე უცხოელი სპეციალისტები.

სასტუმროს პირველ სართულზე განლაგებულია დიდი რესტორანი თავისი ბუფეტით, სადაც შემოგთავაზებენ როგორც ქართულ, ისე უცხოურ კერძებს. ეს იქნება შენობაში ერთადერთი რესტორანი, სადაც საბჭოთა ფულზეც გაგიმასპინძლდებიან. აქ

ლისის საქალაქო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარემ, ბატონმა ირაკლი ანდრიაძემ. მან აღნიშნა, რა დიდი მოცულობის სამუშაოები იქნა შესრულებული როგორც ავსტრიის ფირმის მხრიდან ჰელმუტ რაუტერის ხელმძღვანელობით, ასევე თბილისის აღმასკომის სამშენებლო ორგანიზაციების მიერ, კერძოდ, „ინჟმშენის“, სატრანსპორტო გიორთიანების, თელასის, თბომეურნეობის, წყალსადენისა და სხვა ორგანიზაციების მონაწილეობით. სახე იცვალა მთელმა უბანმა. შესრულდა ამ ტერიტორიის სარეკონსტრუქციო სამუშაოები ქეთევან წამებულის მოედნიდან შავი ზღვის ქუჩამდე. განსაკუთრებით ხაზი გაუსვა ჩვენს მშენებელთა მაღალ პროფესიულ დონეს, რომლებიც ტოლს არ უდებდნენ უცხოელ კოლეგებს. კეთილმოწყობის სამუშაოები კვლავ გაგრძელდება, სასტუმროს მოპირდაპირე მხარეს დაიდგმება ფარნავაზ მეფის ძეგელი, გამწვანდება მთელი მიდამო, აღდგენილი იქნება გოგირდის წყალი, რისთვისაც გეოლოგიური სამმართველოს ხაზით სპეციალურად მუშაობენ და შედეგებიც უკვე მიღებული აქვთ. გოგილოს აბანოებთან აშენდება შენობა, რომლითაც სტუმრებიც ისარგებლებენ.

პრესკონფერენციაზე აღნიშნა, რომ კომერციული რეკლამის განყოფილება, რომელიც თანამედროვე სატელევიზიო აპარატურით არის აღჭურვილი. აქ შექმნილი სარკკლამო ფილმები სასტუმროს გარკვეულ შემოსავალს მისცემს.

პრესკონფერენციაზე ისიც ითქვა, რომ „მეტეხი“ გადაიქცევა თანამედროვე საკონფერენციო ცენტრად. აქ გაიმართება საერთაშორისო სიმპოზიუმები, კონგრესები, კონფერენციები, ბანკეტები, რისთვისაც შენობაში არის სამი სპეციალური საკონფერენციო დარბაზი თავისი ტექნიკური აღჭურვილობით, სამეჯლისო დარბაზი. ასეთი ცენტრის შექმნა კიხელს შეუწყობს იმას, რომ უცხოელმა სტუმრებმა უკეთ გაგვიცნონ და აქედანაც ობიექტური ინფორმაცია წაიღონ ჩვენს ქვეყანაზე.

როგორც აღინიშნა, სასტუმრო „მეტეხის“ მშენებლობის დამთავრება 26 მარტისათვის არის განზრახული, პირველ სტუმრებსაც მალე გაუღებენ კარს.

ლარისა ტატიშვილი

სურათებზე: სასტუმრო „მეტეხის“ ფასადი, ორადგილიანი სასტუმრო ნომერი; პრესკონფერენციაზე.

ჯაბარ ლომაძის ფოტო.

ბალტიის ქვეყნები

მსოფლიო პრესა ლიტვის შესახებ

ლიტვაში რეფერენდუმმა, რომლის დროსაც ხმის მიცემის უფლების მქონე მოქალაქეთა 90 პროცენტზე მეტმა ხმა მისცა ქვეყნის საბჭოთა კავშირიდან გამოყოფას, მსოფლიო პრესის დიდ ინტერესი გამოიწვია. იტალიის გაზეთი „რესპუბლიკა“ აღნიშნავს, რომ იტალიამ შხარი უნდა დაუჭიროს და აქტიური დიპლომატიური ზეგავლენა მოახდინოს საბჭოთა კავშირზე, რათა მან თავი დაანებოს ლიტვას. ჩვენ არასოდეს გვიცვნია ლიტვის ანექსია, ამავე დროს ბოლო პერიოდში მოსკოვმაც დაგმო ძალის გამოყენების პოლიტიკა, ეს კი იმედს გვისახავს აღნიშნავს „რესპუბლიკა“.

იაპონური „იომიური“ აღნიშნავს იმ გარემოებას, რომ ლიტვას უფლება აქვს თავისი ბედი თავად აირჩიოს. „ლენინის შემდეგ ლიტვა არასოდეს ყოფილა კავშირში ნებაყოფლობით, მოსკოვმა თავს ძალა უნდა დაატანოს და შეიგნოს, რომ ძალით ვერავის დაიკავებ“.

შვეიცარიის „ბერნერ ციტუნგი“ მიუთითებს, რომ გორბაჩოვის რეფორმებს ჯერჯერობით ძალა არ დაუკარგავს. რუსეთლიების თავისუფლებისაკენ მისწრაფება ამ რეფორმების შედეგია, მაგრამ მთავარი სიძნელეები წინ არის“.

ფრანგული „ფიგარო“ აღნიშნავს, რომ ლიტვის რეფერენდუმი დიდი მოვლენაა. ახლა ჯერი გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაზეა. საბჭოთა კავშირმაც უნდა ცნოს ლიტვის დამოუკიდებლობა, თუ იგი ჰელსინკის დაკლარაციის საბოლოო აქტის ერთგულია, მით უმეტეს საბჭოთამა უკვე დაგმო მოლოტოვ-რიბენტროპის გარიგება, რომლის ძალითაც მოხდა ლიტვის ოკუპაცია. ასევე უნდა მოიქცეს გაერთიანებული გერმანიაც, რადგან გარიგებაში ისიც მონაწილეობდა. გერმანიის მიერ ლიტვის ცნობა მთავარი ბიძგი იქნება ლიტვის დამოუკიდებლობის აღდგენის გზაზე“, — დასკვნის „ფიგარო“.

მოსკოვი ვეღარაფერს დაკარგავს ლიტველ სეპარატისტებს, რაც ბოლო ხანს კრემლის ლიდერების მთავარი კოზირი იყო. არ შეიძლება სეპარატისტი უწოდო ორმილიონ ნახევარ ხალხს, ეს სასაცილო იქნება მსოფლიო საზოგადოებრიობის თვალში, დასკვნის გერმანული „გენერალ ანეიგერი“.

ამერიკული „უოლ სთრით ჯორნელის“ აზრით, ლიტვაში მოხდა „რევოლუცია კენჭისყრით“, ინგლისური „დეილი ტელეგრაფი“ კი აღნიშნავს, რომ „მოსკოვმა შეიძლება უფრო გააძლიეროს ლიტვაზე ზეგავლენა, იქნებ სამხედრო ძალაც გამოიყენოს და დემოკრატიული პარლამენტი დაარბიოს, მაგრამ იმპერიას ეს ვერ იხსნის, იგი აუცილებლად დაიმლება“. ამავე გაზეთის მოსკოველი კორესპონდენტი წერს, მოსკოვის მიერ 17 მარტს დანიშნული საკავშირო რეფერენდუმი მარცხით დასრულდებაო.

უარი საკავშირო რეფერენდუმს

ბალტიისპირეთის რესპუბლიკებმა და საქართველომ განაცხადეს, რომ მათ არვითარი განზრახვა არა აქვთ მონაწილეობა მიიღონ საბჭოთა რეფერენდუმში. ეს განცხადება ნათელყოფს, რომ მათ სრული დამოუკიდებლობის გარდა არაფერი არ აინტერესებთ. ლატვიისა და ესტონეთში რესპუბლიკური რეფერენდუმი საბჭოთა კავშირიდან გამოყოფის საკითხზე ჩატარდება 3 მარტს. როგორც მოელიან საქართველოც მარტში ჩაატარებს თავის რეფერენდუმს და მანაც ბოიკოტი გამოუცხადა მოსკოვის საკავშირო რეფერენდუმის ჩატარებას, — აღნიშნა „ამერიკის ხმამ“.

საზღვარგარეთ

კრემლის აგენტები საქართველოში

ჯეროვნად გამოვიყენოთ ყველა არხი

რადიოსადგურ „თავისუფლების“ თბილისელმა კორესპონდენტმა ნინო ახმეტელმა გუშინ ეთერში გაუშვა გადაცემა, სადაც გააანალიზა საქართველოში მიმდინარე პოლიტიკური პროცესები და დაახასიათა იგი როგორც აფეთქებადსაშიში. მისი აზრით სრულიად რეალურია, რომ თვის დამლევამდე საქართველოში გათამამდეს ე. წ. „ბალტიისპირეთის ვარიანტი“, შეიქმნას ეროვნული ხსნის კომიტეტი, რომელიც ძალაუფლების ხელში ასაღებად საბჭოთა არმიას მოუხმობს. ასეთ პოზიციაზე დგას ადგილობრივი კომპარტიის მაღალი რანგის არაერთი ფუნქციონერი, აღნიშნავს კორესპონდენტი და დასძენს, ვითარების დესტაბილიზაცია საქართველოს ახალი ხელისუფლების ბრალიაო.

ქალბატონი ნინო აღნიშნავს, გამსახურდიას მართვის მეთოდები არადემოკრატიული და ფაქტობრივად დიქტატორულია, იგი ცდილობს ძალაუფლების მონოპოლიზაციას, რაზეც მიუთითებს პრეფექტთა ინსტიტუტის შემოღებაცო. ჭ-ნი ნინო მოუწოდებს გამსახურდიას, რომ მან უფრო რბილი პოლიტიკა გაატაროს აფხაზებისა და ოსების მიმართ. განსაკუთრებით ეს ოსებს ეხებათ, რომელთა ცოლები და ბავშვები იტაჯენიან გამსახურდიას მიერ სამხრეთ ოსეთში გაგზავნილ ქართველ მილიციელთა თვითნებობისაგან, რაც შეეხება სამჩაბლოდან დევნილ ქართველებს, ჩრდილო ოსეთიდან საქართველოს ტერიტორიის ხელყოფს, ვლადიკავკაზიდან ცხინვალამდე თბილისის დაუკითხავად ელექტროგაყვანილობის გაყვანის მცდელობას, ამაზე კორესპონდენტი კრინტს არ ძრავს.

რადიო „თავისუფლების“ თბილისელი კორესპონდენტი შემდეგ დაასკვნის, რომ თუ მოსკოვის ზოგიერთი გაზეთი 9 აპრილის ტრაგედიას ობიექტურად აშუქებდა, ახლა ისინი ანტიქართულ პროპაგანდას ითმენ ეწევიან, რომ გმობენ გამსახურდიას მართვის დიქტატორულ მეთოდებს, რომლებიც არაფრით განსხვავდება კომუნისტთა საქციელისგან. ამავე დროს, გადაცემაში გატარებულია აზრი თითქოსდა კრემლი „მრგვალი მაგიდასა“ და მის ლიდერს გამსახურდიას მხარს უჭერსო.

ქალბატონი ნინო, უაღრესად ფწვავე ფორმებში ხატავს ეროვნული კონგრესისა და უზენაესი საბჭოს ურთიერთობას — ქართველი ხალხი, ფაქტობრივად, ერთმანეთს დაეტაკებიანო.

ჩვენ არ შევუდგებით ამ გადაცემის შინაარსის ბოლომდე წარდგენას, მხოლოდ აღვნიშნავთ, რომ მაშინ როდესაც დასავლეთის პრესა და მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები, პოლიტიკური მოღვაწეები ძალზე გულისხმიერად ეკიდებიან ბალტიისპირელი ხალხის ბრძოლას თავისუფლებისათვის, საქართველოს შესახებ ასეთი ხასიათის გადაცემა ღალატს უდრის, რადიოსადგური „თავისუფლება“ ბოლო პერიოდში ტენდენციური გადაცემებით ანტიქართულ საქმეს აკეთებს. „თავისუფლების“ თანამშრომლებს ანატოლი ლინბერგერს, ვლადიმერ მალენკოვიჩსა და კონსტანტინე ნადირაშვილს, ევროპის თვალში საქართველოს მრუდე სარკეში წარმოდგენის საქმეში, სამწუხაროდ, ნინო ახმეტელიც ამოუდგა.

ახლა, როდესაც საქართველო დამოუკიდებლობისათვის იბრძვის და სასწორზე მისი თავისუფლება დევს, საერთაშორისო ეთერი მის სასარგებლოდ უნდა იქნეს გამოყენებული. ჩვენ კი საუბედუროდ საპირისპიროს მოწმე ვართ.

გურამ სიხარულიძე

ცივილიზაციის ძველი ძეგლები საფრთხეშია

ვაშინგტონი, 15 თებერვალი. (საკადესი). სპარსეთის ყურის რაიონში საბრძოლო მოქმედების ესკალაცია საფრთხეს უქმნის ცივილიზაციის მსოფლიოში განთქმულ ძეგლებს, მათ შორის მდინარე ტიგროსის უძველესი ქალაქების ნაშთებს. ეს განაცხადა ამერიკელმა არქეოლოგმა, სმიტსონის ინსტიტუტის თანამშრომელმა გას ვან ბეკემა, რომელმაც ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ამ ძეგლების დანგრევა „ყველასათვის ნამდვილი ტრაგედია გახდება“.

მეცნიერის შეშფოთება გამოიწვია ამერიკის შეერთებული შტატების თავდაცვის მინისტრის რიჩარდ ჩეინის ამასწინანდელმა გამონათქვამებმა. მას განუცხადებია, რომ ამერიკის სადაზვერვო თანამგზავრებმა აღმოაჩინეს ერაყის სამხედრო-საჰაერო ძალების ორი თვითმფრინავი ძველი ქალაქის ურის ერთ-ერთი სახლის შახლობლად, თუ ბომბებს ან რაკეტებს დაუშენენ საუფუნეთა ხსოვნას, რომელსაც თაყვანს სცემენ ქრისტიანული, მუსლიმანური და იუდაური რელიგიების წარმომადგენლები, შეიძლება იგი აღიგავოს პირისაგან მიწისა.

ბევრი მეცნიერის აზრით, „მსოფლიო მნიშვნელობის არქეოლოგიური ძეგლების რიცხვი ერაყის ტერიტორიაზე ათიათასობით აღირიცხება“.

ფეხბურთელი დიეგო მარადონა ნარკოტიკებით ვაჭრობს

ბოლაფილეობს თუ არა დიეგო მარადონა ნარკოტიკებით ვაჭრობაში? ამ კითხვაზე პასუხს ეძებს იტალიის მართმსაჯულება, რომელიც შეუდგა იმის გამოძიებას, თუ რა დამოკიდებულება აქვს ამ დანაშაულთან ცხობილ არგენტინელ ფეხბურთელს, რომელიც ახლა ნეაპოლის კლუბში „ნაპოლისში“ თამაშობს.

ნეაპოლის პროკურორის ვიტორიო ობორდონის ოთხშაბათს გამოქვეყნებულ განცხადებაში ნათქვამია, რომ მარადონას სახელი ამოტიტივდა იმ პირთა ტელეფონით საუბრების მიყურადების დროს, რომლებზეც ეჭვია მიტანილი, რომ ნარკოტიკებით ვაჭრობენ. თურმე „საქონელს“ ამ პირებისაგან ითხოვდა ცნობილი ფორვარდიც.

ფეხბურთელი მოხვდა სამართალდაცვითი ორგანოების მხედველობის არეში ამენინის ნახევარკუნძულზე ნარკობიზნესთან ბრძოლის ფართო მასშტაბის ოპერაციის დროს. ამ ოპერაციის შედეგი გახდა, კერძოდ, სამშაბათს ღამით ნეაპოლის მფფიასთან — კამორასთან დაკავშირებული რვა კაცის დაპატიმრება. დაიკავეს არა მარტო „თეთრი სიკვდილითა“ მოვაჭრეები, არამედ ქვეყანაში საფრანგეთის ქალაქების მარსელის, ტულუზისა და ნიცის გავლით საწამლავის მიწოდების იტალიელებიც.

საინფორმაციო წყაროებზე დაყრდნობით ფრანს პრესის სააგენტო წერს, რომ მარადონას მიმართ ეჭვს საფუძვლად უდევს ხუთი ტელეფონით საუბრის მიყურადების შედეგად მიღებული ინფორმაცია. კარაბინერთა წარმომადგენლის თქმით, არის უამრავი დამამტკიცებელი საბუთი, რომლებიც ადასტურებს არგენტინელის კონტაქტებს ნარკოტიკებით მოვაჭრე ორგანიზაციის წევრებთან.

ამჟამად მართლმსაჯულება სწავლობს უამრავ მასალას, რომლებიც კარაბინერებმა წარმოადგინეს. მხოლოდ გამოძიების დამთავრების შემდეგ შეიძლება ლაპარაკი იმაზე, დაარღვია თუ არა დიეგო მარადონამ იტალიის კანონები.

თვით ფეხბურთელმა კი, წერს ფრანს პრესის სააგენტო, ოთხშაბათს უარი თქვა ეპასუხა ჟურნალისტების კითხვებზე, რომლებმაც იერიში მიიტანეს მასზე. იგი შემოიფარგლა მხოლოდ შენიშვნით, რომ საქმეს ხელს მოჰკიდებენ მისი იდეოკატები.

ბოსკოვში შეიკრიბებიან

საბჭოთა კავშირმა მოსკოვში მიიწვია ლუქსემბურგის, იტალიისა და ნიდერლანდების საგარეო საქმეთა მინისტრები, რომლებიც საბჭოთა ხელმძღვანელებთან ერთად შეხვდებიან ერაყის საგარეო საქმეთა მინისტრს თარიკ აზიზს. ცხადია, შეხვედრა სპარსეთის ყურეში კრიზისის შეწყვეტის გზების ძიება იქნება. შეხვედრას დაესწრება ირანის საგარეო საქმეთა მინისტრი ვილაეთიც. მან გუშინ რომში მეტნაკლები სისრულით წარმოადგინა ირანის სამშვიდობო გეგმა, რომელიც ითვალისწინებს, იმას, რომ ქუვეითიდან ერაყის ჯარების გაყვანის სანაცვლოდ მრავალეროვნულმა ძალებმა დატოვონ არაბეთის ნახევარკუნძული. ვილაეთის აზრით გეგმა რეალურია და შესაძლებელია იგი წარმატებით განხორციელდეს.

კვლავ სისხლის აღება

ეგვიპტის უახლეს ისტორიაში ჯერ კიდევ არ ყოფილა ისეთი შემთხვევა, რომ ერთბაშად სიკვდილით დაესაჯოთ ოთხი ღვიძლი ძმა. და აი ესეც მოხდა: როგორც ეგვიპტის არაბთა რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს წარმომადგენელმა განაცხადა, ზამთ ეგვიპტეში მდებარე ქალაქ ასიუტის საპატიმროში მრავალი უმაღლესი საპოლიციო მოხელის თანდასწრებით ჩაშოახრჩეს ოთხი ჭაბუკი.

როგორც „იჯიპშნ გაზეთი“ წერს, მათ რამდენიმე წუთში მოკლეს 12 კაცი, დანაშაულის მიზეზი კი გახდა საუკუნეთა სიღრმიდან მომავალი სისხლიანი შურისგება ორ ოჯახს შორის.

საშუალო საუკუნეების ისეთი ტრადიციის ცენტას, როგორიც არის სისხლის აღება, ღრმად აქვს ფესვები გადგმული სწორედ ზემო ეგვიპტეში. როგორც არაერთგზის აღუნიშნავს ეგვიპტის პრესას, ერთი ოჯახის წევრები ათწლეულებისა და საუკუნეების განმავლობაშიც კი იძიებენ შურს მეორე ოჯახზე და ხშირად არც კი იციან, თუ რა იყო მტრობის მიზეზი.

ულარი საკავშირო რეფერენდუმს

ბალტიისპირეთის რესპუბლიკებმა და საქართველომ განაცხადეს, რომ მათ არვითარი განზრახვა არა აქვთ მონაწილეობა მიიღონ საბჭოთა რეფერენდუმში. ეს განცხადება ნათელყოფს, რომ მათ სრული დამოუკიდებლობის გარდა არაფერი არ აინტერესებთ. ლატვიისა და ესტონეთში რესპუბლიკური რეფერენდუმი საბჭოთა კავშირიდან გამოყოფის საკითხზე ჩატარდება 3 მარტს. როგორც მოელიან საქართველოც მარტში ჩაატარებს თავის რეფერენდუმს და მანაც ბოიკოტი გამოუცხადა მოსკოვის საკავშირო რეფერენდუმის ჩატარებას, — აღნიშნა „ამერიკის ხმამ“.

პენსიონერი ფხიზლადაა

მოსკოველი პერსონალური პენსიონერი ბორბიუკა მშობლიურ გაზეთ „კრასნაია ზვეზდას“ აღშფოთებული წერს:

რაღაც უჩუმრად გაიელვა მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებში ისლანდიის ხელისუფლების განცხადებამ დაამყაროს დიპლომატიური კავშირი ლიტვასთან. ჩვენ რატომღაც „თავმდაბლად“ ვიქცევთ ამ შემთხვევაში. ეს განცხადება ხომ ჩვენი სახელმწიფოს საშინაო საქმეებში ჩარევაა. მაშ რატომ დუმს ქვეყნის ხელმძღვანელობა?

მართლაც პენსიონერის სიფხიზლემ ნაყოფი გამოიღო. მოსკოვმა გამოიწვია საბჭოთა კავშირის ელჩი ისლანდიიდან, თანაც აღნიშნა, ლიტვასთან დიპლომატიური კავშირის დამყარება საბჭოთა კავშირის საშინაო საქმეებში ჩარევას ნიშნავსო.

იპოვეს განძი

„რაინის საუკუნის“ განძი აღმოაჩინეს ბრიტანელმა არქეოლოგებმა აღმოსავლეთ ინგლისის ნორფოლკის საგრაფოში. ბრიტანეთის მუზეუმის მეცნიერებმა სამალავიდან ამოიღეს სულ 50 ოქროს და ვერცხლის საიუველირო ნაწარმი და 25 კილოგრამი ოქროს ზოდები. საგანძური აქ ორი ათას წელზე მეტ ხანს იდო.

როგორც მუზეუმის წარმომადგენელმა განაცხადა, აღმოჩენილ სიგნებს დიდი ისტორიული და მხატვრული ღირებულება აქვთ.

სპეციალისტთა ინტერესი გამოიწვიეს, კერძოდ, დაწნული ოქროს ყელსაბამებმა, სამაჯურებმა, ალიგეთვე ოქროს მონეტებმა.

თუმცა განძის გაყიდვას ჯერჯერობით არავინ არ აპირებს, მაგრამ ექსპერტებმა გამოთანგარიშეს, რომ განძის საბაზრო ღირებულება იქნება დაახლოებით 20 მილიონი გირვანქა სტერლინგი.

შარქმის პავლოვის გრალდგანი

გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ფინანსური წყვეტის წარმომადგენლებმა „აბსურდული“ და „უსაფუძვლო“ უწოდეს სსრ კავშირის ფინანსური“ დესტაბილიზაციის გეგმებში დასავლეთის ბანკების წილნაყარობის ბრალდებებს, რომლებიც სსრ კავშირის პრემიერ-მინისტრმა ვალენტინ პავლოვმა წამოაყენა გაზეთ „ტრუდისთვის“ მიცემულ ინტერვიუში. გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის საკრედიტო-საფინანსო დაწესებულებანი, ნათქვამია დღეს გაზეთ „ველტის“ მიერ გამოქვეყნებულ გერმანიის ბანკების კავშირის ფედერალური გაერთიანების წარმომადგენლის განცხადებაში, „სრულიად არ არიან დაინტერესებული იმით, რომ კრიზისში ჩაითრიონ საბჭოთა ეკონომიკა“. საბჭოთა პრემიერ-მინისტრის მტკიცება „იმდენად უსაფუძვლოა, რომ კომენტარს არ საჭიროებს“, განაცხადა მან.

ვალენტინ პავლოვის ინტერვიუს ანალოგიური შეფასება მისცა შვეიცარიის ბაზელის საბანკო გაერთიანების გენერალურმა მდივანმა ჰაინრიხ შნაიერმა. „თუ საბჭოთა პრემიერ-მინისტრმა ნამდვილად ასე თქვა, როგორც პრესა იუწყება, ეს სრულიად აბსურდული განცხადებაა, — აღნიშნა მან „ველტის“ კორესპონდენტთან საუბარში. — შვეიცარიაში საბჭოთა ვალუტით ვაჭრობა ხორციელდება მინიმალური ოდენობით და არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს, რადგან მანეთები არავის არ სჭირდება. ჩვენი ბანკები სრულიად არ არიან დაინტერესებული სსრ კავშირში ვითარების დამატებითი დესტაბილიზაციით, პირიქით, მათ სურთ ჰყავდეთ იქ საიმედო და ძლიერი პარტნიორები“, — განაცხადა პ. შნაიდერმა.

სპარსეთის ყურე. მრავალეროვნული ძალების სახმელეთო ჯარები დიდმასშტაბიანი ბრძოლებისთვის ემზადებიან.

სურათზე ამერიკელი ჯარისკაცი წვრთნისას.

ასოშიეიტედ პრეს-საკლეს-საქინფორმის ტელეფოტო.

გოდმანისი გერმანიაში

ლატვიის პრემიერ მინისტრი გოდმანისი უახლოეს დროში ბონში შეხვდება გერმანიის კანცლერს ჰელმუტ კოლს, ბუნდესტაგის თავმჯდომარეს რიეტა ზუსმუნტს, ვილი ბრანდტს და სხვა დეპუტატებს. შემდეგ გამართავს პრესკონფერენციას, ვარაუდობენ, რომ გოდმანისი გერმანელებს მოუწოდებს დაამყარონ დიპლომატიური კავშირი ლატვასთან.

ეროვნული გვარდია

ქ. თბილისის სატვირთო ავტოტრანსპორტის საწარმოო გაერთიანების განცხადება

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილებას ეროვნული გვარდიის შექმნის შესახებ ქ. თბილისის სატვირთო ავტოტრანსპორტის საწარმოო გაერთიანების კოლექტივი ერთ-ერთი პირველები გამოვეხმაურეთ. გვარდიელებს დახმარების ხელიც გავუწოდეთ — უსასყიდლოდ გადავეცით „ზილის“ მარკის 12 ავტომობილი.

ჩვენი გაერთიანების კოლექტივი მხედველობაში იღებს, რომ აღნიშნული დადგენილების განხორციელებას დიდი სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობა ენიჭება და უზენაესი საბჭოს წინაშე ვალდებულებას კისრულობს:

1. უსასყიდლოდ ჩაუტაროს ტექნიკური მომსახურება და ყველა სახის რემონტი ეროვნული გვარდიის, ქ. თბილისში განლაგებულ, სატვირთო ავტომობილებს.

2. უსასყიდლოდ გადავცეთ მათ ჩვენს მიერ დაზოგილი საწვავ-საცხები მასალები.

3. შეძლებისდაგვარად შევუძინოთ სხვადასხვა ინვენტარი, ტანსაცმელი ან სხვა მატერიალური ფასეულობანი ანდა მათ შესაძენად გადავურიცხოთ სათანადო თანხა, რათა ჩვენი ეროვნული გვარდია, სადაც ჩვენი ერის შვილები იმსახურებენ, იყოს სათანადოდ აღჭურვილი და მომზადებული დედა საქართველოს ინტერესების დასაცავად.

ქ. თბილისის სატვირთო ავტოტრანსპორტის გაერთიანების ხელმძღვანელობა.

აჩაგველების შთამომავალნი

ხევსურეთის სიცოცხლე სწყურია

ხევსურეთს სიცოცხლე სწყურია და გადარჩენისათვის იბრძვის. ეს წადილი ძველი მხნეობისა და შემართების განახლებაა, მამულის სიყვარულის მინაკლებული გრძნობის გაღვივებაა. პერანგჩერელი, ბეკებზე ჯვრებდახატული ტალავერითა და განუყრელი ფარ-ხმალით ხევსური იქ ტრიალებდა, სადაც საქართველოს ბედი წყდებოდა. ბოლოს იყო 1924 წელი და ხევსურები ქაქუცა ჩოლოყაშვილს მიყვებოდნენ, რაღა თქმა უნდა კვლავ საქართველოსთვის, ისევე როგორც მათი მამა-პაპანი, უფრო მორეული წინაპრებიც. მერე უცხო კანონმა და კომუნისტურმა რეჟიმმა ხევსურეთს, მამაცთა ამ კუთხეს, ძალით მიურღვია ლობო-საძირკველი. რა იყო მაშინდელი განუკითხობა, 24 წელი არ აპატიეს ხევსურებს და სამომავლოდაც მოშალეს მათი ასაფრენი? უნდა ვიფიქროთ, რომ ასე მოხდა. ოღონდ მაშინ მთავრობამ თავისი ბარბაროსობა ისე შეაფერადა და შენიღბა, ხევსურთა აყრას და წინაპართა საცხოვრებლიდან გაძევებას მათი კეთილდღეობისათვის ზრუნვა დაერქვა.

ბარად ჩამოყრილ ხევსურებში თურმე მაინც არ დაშრეტილა მამა-პაპური ჭიუტების სიყვარული. ეროვნულმა მოძრაობამ ხევსურთა გულებიც ააძგერა, ჰაი, ჰაი, რომ იცოდნენ, ვისი გორისანიც იყვნენ. გახსოვთ 7, 8, 9 აპრილი? ვერც დავივიწყებთ. მაშინ ისიც გეხსომებათ, ხევსურულ ტალავარში გამოწყობილი, ჰაპისეული ხმალ-ხანჯლებით აღჭურვილი ხევსური ჭაბუკები რომ შემოვიდნენ რუსთაველზე. ჭიშმარიტად მშვენიერი სანახაობა იყო. ვიღაცამ თქვა, აგერ არაგველებიც მოვიდნენო და მართლაც ისე თამამად და გულიანად მოაბიჯებდნენ, ძნელი არ იყო წარმოდგენა იმისა, თუ რას იზამდნენ ამ ოქების წინაპრები კრწანისიზე.

აგერ ხევსურეთმა აღადგინა თემთა საბჭო. მამა-პაპათა ტრადიციებს მიუბრუნდებიან, წინაპართა საძალგეს მიუტრიალდებიან. საიდან ესოდენ ძალუმი გულგაუტეხელობა? აღსდგა სრულიად საქართველო და მგლის მუხლი გამართა მისმა განუყრელმა ხევსურეთმაც.

... ხევსურთა რამოდენიმე ყრილობა ჩატარდა. ერთ-ერთი 15 იანვარს ბარისახოში გაიმართა. დიდთოვლობამ და უგზოობამ ხელი შეუშალა ხევსურებს სრულად შეკრებილიყვნენ. მაშინ თქვა: „ბარში ჩასახლებული ხევსურები 1 თებერვალს გარეკახეთში შევიყარნათ, გარეჯში ჩვენის ავის და კარგის საქმისად ვიფიზეთო“.

სწორედ დათქმული დღესა და დანიშნულ დროს, ბარე 400 ხევსური მოვიდა საგარეჯოში, იყვნენ ხანშიშესულებიც, მაგრამ ახალგაზრდობა გარეკვეთილ სპარბოდა. ბარში ჩასახლებულ ხევსურებს გარეკახეთში დახვდნენ საქართველოს უზენაესი საბჭოს დეპუტატი ალეკო არაბული და ხევსურეთის თემთა საბჭოს თავმჯდომარე გიორგი წიკლაური.

ამ შეხვედრას ერთობ ბევრი რამ ჰქონდა საგულისხმო და დასამახსოვრებელი, ჯერ ერთი ხევსურთა შემართებაში გამოჩნდა, რომ წინაპართა ჯილაგი მათ არ ღალატობდა. უმრავლესობას თურმე ეგონა, რომ რაკი კახეთში იბარებდნენ, ალბათ იქიდან სამაჩაბლოში უნდა წავიღეთ და ჩვენს მოძმეთ მიეეხმაროთო. საშშობლოს ეს უნჯი ყმანი, აქედან ალბათ ფეხით გადავიდოდნენ და ორგულსა და დუშმანს არ გაახარებდნენ.

— მამა-პაპათაგან გაგვიგონია, — თქვა ლებაისკარელმა ქარმაგამა ხევსურმა, — ოსები არც წინათ ყოფილან სანდონი. მოხევეები და მთიულები მათ დახმარების ხელს გაუწვდიდნენ, ისინი კი მადლობის მაგივრად ჩვენს მტრებს მიუდგებოდნენ ხოლმე. ეროი ეგ იყო. წინათ ოსს ეგრე ვინ გაათამამებდა, ან პირისპირ მაგათ ხმას ვინ ამოიღებინებდა, აბა და ყველანი ძმები ვართო, ჩვენ უნდა დაგვეთმო, ეგენი თავზე წაგვეფენდნენ. ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, ხალხი რას იტყვის, ქართველებს გარეულები სჩაგრავენო.

— სანამ კიდევ შემოძლია, გამომიყენეთ შვილებო, — თქვა საბოლ წელს მიღწეულმა ხევსურმა. მასზე ამბობენ, უპირველესი ჩუბინიაო, თურმე გაქცეულ კურდღელს სანადირო თოფის საფანტს კი არა, მცირეყალიბიანი შაშანის ერთადერთ ტყვესაც არ აიცდენს. მანვე თქვა: ქართველი უნდა გვიყვარდეს, ჩვენი სისხლხორცი, თავი უნდა დავდვათ ერთურთისათვის. რომ გავიგებ, ქართველმა ქართველი მოკლაო, სიმწრისაგან თავადაც სიკვდილი მოენატრება, თავის ძმა არ მახკლათ ხალხნო, მტერი და დუშმანი ისედაც ბევრი გვყავს, ძალაც დაგვჭირდება და ტყვიაც. მტრისთვის გამოვიზოგოთ და გამოვიყენოთ.

ახლებს, ანუ ახალგაზრდებს ერუანტელმა დაუარა — ქვეყანას უჭირს, თუ ხალხნი ვართ და თემი გვქვია, რატომ არ გვეძახითო? — თქვეს საყვედურით.

საქართველოს უზენაესი საბჭოს დეპუტატმა, შთამომავლობით დათვისელმა ხევსურმა ალეკო არაბულმა თავისი მოძმენი დაამშვიდა.

— თქვენგან სხვა სულისკვეთებას არც ველოდი — თქვა მან, — ყველა ქართველს გაეხარდება, რაკი თქვენი ბენი წინაპართა ნაკვალევზე მოდის, მაგრამ მთავრობა ცდილობს და ჩვენც უნდა ვისურვოთ, რომ ნაკლები სისხლითა და მსხვერპლით დავიცვათ ჩვენი მიწა და სიმართლე. განა ყოველი ქართველის სიკვდილი ჩვენთვის აუხსნელიერებელი დანაკლისი არ იქნება? ისიც ხომ უნდა ვიფიქროთ, რომ საკავშირო პრესა, რ

ტკივილი

„რაც უწყალოს დროთ ხელით დანთქმულა...“

იყო დრო, როცა ამ სახლში „ჰყვაოდა ხე ცხოვრებისა“, დურმიშხან და ქეთევან ჟურულებს ეკუთვნოდა იგი სოფელ არბოში. ჟურულების განთქმულ ოჯახში ზმირად იკრიბებოდნენ ქართული ინტელიგენციის წარმომადგენლები, მათთან სხვადასხვა დროს წ�ილია ჭავჭავაძე, ივანე მაჩაბელი, დავით კლდიაშვილი, ნიკო ლომოური, ანტონ ფურცელაძე, კოტე მარჯანიშვილი, ელისაბედ ჩერქეზიშვილი, შალვა ნუცუბიძე, კონსტანტინე გამსახურდია, გიორგი ლეონიძე, სიმონ ჯანაშია...

მდინარე ლიახვის პირას მე-19 საუკუნის 90-იან წლებში აგებული შენობა ჩვეულებრივი საცხოვრებელი სახლი არ გახლავთ, იგი აშენდა პირველი ქართველი პროფესიონალი არქიტექტორი სიმონ კლდიაშვილის პროექტით. სიმონი ჟურულთა ოჯახის ახლო მეგობარი იყო და მათი თხოვნა შეუსრულებია პროექტი.

ჟურულების საცხოვრებელი სახლი სოფელ არბოში უადგილად საინტერესო ძეგლია ხუროთმოძღვრული გადაწყვეტით, სიმონ კლდიაშვილმა მას საფუძვლად დუდო იმდროინდელი „ევროპული“ შენობის გეგმარება, ხოლო მისი ფასადები ქართული ბაზილიკური პროფილისაა. ფასადთა შესამკობად ქართული სახლის ხუროთმოძღვრებაში გავრცელებული დეკორატიული ელემენტები გამოყენებული, ყოველივე ეს ჟურულთა საცხოვრებელ სახლს მხატვრულად ჩამოყალიბებულ, საინტერესო სახეს აძლევს. XXI საუკუნის დასაწყისში „მსოფლიო საფოსტო კავშირის“ მიერ ამ შენობის გამოსახულებით გამოშვებული საფოსტო ბარათების სერიაც. მეტყველებს მის მხატვრულ-არქიტექტურულ ღირებულებაზე.

დურმიშხან, ქეთევან და გიორგი ჟურულები ქართული კულტურის განვითარებისათვის დიდად დამაშვრალი ადამიანები იყვნენ. ქეთევან ჟურული ბათუმის სცენისმოყვარეთა წრის დამაარსებელია (ამ დასის შექმნით იწყება ბათუმის ქართული თეატრის ისტორიაც), მისი ვაჟი, გიორგი, დამოუკიდებელი საქართველოს ერთ-ერთი პირველი მინისტრი, ქართული უნივერსიტეტის დამფუძნებელთა შორისაა მოხსენიებული. ოჯახის უფროსი, დურმიშხან ჟურული ქველმოქმედი (და გახლდათ, დიდი ავტორიტეტით სარგებლობდა ხალხში. ნიკო ლომოური დურმიშხან ჟურულის გარდაცვალების გამო „ივერიაში“ წერდა:

„თითქმის მთელი თავისი სიცოცხლე განსვენებულმა დურმიშხანმა სამსახურს გამო თავის სამშობლო სოფლის გარეთ გატარა. ვგონებ ათიოდ წელიწადზე მეტი არ იქნება, რაც სამსახურიდან გამოვიდა და ამ მოკლე ხანშიაც კი იმდენი სიკეთე დათესა სამშობლო სოფლსა და მის გარშემო, რომ დურმიშხან ჟურულის სახელი დიდხანს იქნება იმ მხარეს გულწრფელი ლოცვა-კურთხევით მოხსენიებული. იცოდნენ ყველამ მისი კაცთმოყვარული, ხათნიანი ხასიათი და მრავალი გაჭირვებული, ღარიბი, ქვრივ-ობოლნი ეხვეოდნენ გარშემო... და ესეც მამაშვილურის გრძნობით, შეძლების დაგვარად აძლევდა ყველას ნუგეშსა და დახმარებას. მისი სახლი რომ თქვენი ნამალი უფრო სჯრისო, ღვთისნიერი კაცი რომ ბრძანდებით, ალბათ იმიტომ!“.

ჟურულთა ქრისტესმიერი სიყვარულით აღსავსე ოჯახი „გასაბჭოების“ შედეგად დაარბიეს. ვინც მოასწრო, საზღვარგარეთ გაიქცა, ვინც არა და საკუთარი სახლიდან გააძევეს. 1926 წელს მათი სახლი მუნიციპალიზირებული იქნა, აქ შეასახლეს შემთხვევითი პირები, ერთხანს იყო საწყობიც და მაღაზიაც...

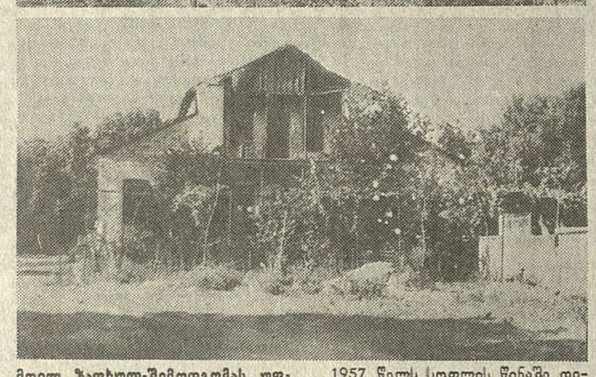

მთელ ზაფხულ-შემოდგომას უფახო აფთიაქად გარდაქცეოდა ხოლმე. ვინ იცის, საიდგან არ მოდიოდა ღარიბი ხალხი ამ წამლებისათვის! მახსოვს ერთი საგულისხმიერო სცენა. ერთ დღეს მახთან მოვიდნ ვიღაც უცნობი მოხუცი გლეხი და წამალი სთხოვა. სწორედ ის წამალი, საუბედუროდ, იმჟამად აღარ აღმოჩნდა. ღვთისნიერმა ხანლის პატრონმა ჯიბიდამ ფული ამოიღო, მიაწოდა გლეხსა და უთხრა: აი, ძმაო, ფული!.. ცხინვალში გადადი და, სანამ ჩვენ მოგვივიდოდეს, იქ იყიდე ის წამალი... გლეხმა ფული არ ჩამოართვა, ცოტა განზე გადგა და მოკრძალებით უპასუხა: მოვიცდი, ბატონო! როცა მოგიყვათ, მაშინ გიახლებითო... წამლის ყიდვას მეც შევძლებ, მაგრამ ის როდი მინდა! ყველანი ამბობენ 1957 წელს სოფლის წინაშე დიდი ღვაწლისათვის სახლი დაუბრუნდათ ჟურულთა მემკვიდრეებს, მის კანონიერ მფლობელებს ირინე მაჭარაშვილს და მის მეუღლეს ანატოლი კიზირიას, მაგრამ მათ იქ მუდმივად არ უცხოვრიათ, დროდადრო აკითხავდნენ თბილისიდან. ეს შესანიშნავი ქართველი ინტელიგენტები უკვე ათ წელზე მეტია რაც გარდაიცვალნენ. სახლი ირბოში კი 1981 წელს ირინე მაჭარაშვილის ანდერძის საფუძველზე დაუმტკიცდა მერაბ მაჭარაშვილს, რომელმაც ითავა ჟურულთა სახლ-მუზეუმი გაეხსნა ამ შენობაში რესტავრაციის შემდეგ, მაგრამ არც ისე იოლი აღმოჩნდა ამ განზრახვის ასრულება. ბატონმა მერაბმა რკინის ჭალამანი ჩაიცვა, ვის არ მმართია, ვინ აღარ შეაწუხა, მაგრამ... წერდნენ, ადგენდნენ, კითხულობდნენ, ისევ წერდნენ, კითხულობდნენ, ადგენდნენ ყველაფერს... ქაღალდზე. მრავალი სქელტანიანი ტომი შეიკვრება, რაც ამ საქმეს ქაღალდი შეეწირა... ვერა და ვერ მოხერხდა განადგურების პირას მისული ძეგლის გამონთავისუფლება. სარესტავრაციო სამუშაოების დაწყებას დღემდე არ დაადგა საქმელი. ჯერ იყო და გორის რაიონის ე. წ. „ხელმძღვანელმა მუშაკებმა“ ვერ შეძლეს ჟურულთა სამმკვიდრეო სახლიდან, რომელიც ისტორიულ ძეგლადაა აღიარებული, გამოეყვანათ თვითნებურად შესახლებული, თავგასული ბეჭმშვილების ოჯახი. მათი გარდაცვალების შემდეგ კი მათმა ქალიშვილმა, რომელიც გორში ცხოვრობს, გადაიკლა თავი, იგი ჯიუტად ცდილობს ძეგლის დაცვის ზონის ტერიტორიის დასაკუთრებას, მეტიც, იგი თვითნებურად სცემს აქ განკარგულებებს, მისი ნებითვე წამოიწყეს იქ უკანონო მშენებლობა. ცოცხალი თავით არ დაანება კანონიერ მემკვიდრეს თავისი ეზოკარი. ბეჭმშვილებმა კვლავ იძძლავრეს, ახლა მათ „კანონი“ ამოუდგათ გვერდში, „კანონით გაიმარჯვეს“, იმ მოტივით, რომ სახლი მუნიციპალიზირებული ყოფილა, ხოლო უშშროების კომიტეტს ასეთი სახლების დაბრუნება აკრძალული ჰქონია, ასე რომ, მემკვიდრის, მერაბ მაჭარაშვილის რწმუნებანი აღნიშნულ შენობაზე გორის რაიონული სასამართლოს მიერ ბათილად ცნეს. და ეს სულ ახლახანს, 1986 წელს მოხდა! რამდენი დაუშსახურებელი დამცირება გადაიტანა ბატონმა მერაბმა, ათი წელი ამოიდ იომა. ამასობაში კი გაპარტახდა ისედაც შეგინებული კარ-მიდამო. ძეგლი უკიდურესად მძიმე, ავარიულ მდგომარეობაშია, ძეგლთა დაცვის მთავარმა სამმართველომ იგი 1990 წლის სამშენებლო გეგმაშიც შეიტანა, მაგრამ დღემდე საქმე ადგილიდან არ დაძრულა. დგას მდუმარებაში ჩაძირული, იავარქმნილი სახლი, სახლი მხნე, დიდებულ წინაპართა სამკვიდრო, სადაც ილია ჭავჭავაძე დადიოდა!

„დღეს იმ ცხოვრების წმინდა.

ალაგი

პირუტყვთ ქელვითა

შეგინებულ“ („აჩრდილი“).

გულისმომწყვლელი და სულისგამთანგავი სანახავია თვალამოღამებული, ჭერმოხდილი სახლი, გაჩეხილი ბაღი... მჭუნვარეა ირგვლივ ყოველი და „ემუნვათა თვისთა მნახველთაცა აზიარებენ“.

...დგას სოფელ არბოში, ლიახვის პირას, ზედ სამაჩაბლოს კართან ოდესღაც ამაყი, ზვიადი სახლი და ელის მშველელს, განმკითხავს...

დადგა ჟამი მივეახლოთ ნატანჯ კედლებს, მივესათუთოთ დიდი, კეთილი, ნათელი წინაპრების დანატოვარს, „რაც უწყალოს დროთ ხელით დანთქმულა“.

გიორგი ლალიაშვილი.

* * *

სურათებზე: ჟურულთა საგვარეულო სახლი წინათ და ახლა.

ჟანრი

შარავანდის ნათელით ევლოთ

„ჩვენი დღევანდელი კონცერტი, რომელსაც სრულიად საქართველოს დავით აღმაშენებლის საქველმოქმედო საზოგადოება აწყობს, საქველმოქმედო მიზნებს ემსახურება.

თითოეულ თქვენგანს კარგად მოეხსენება, თუ რა მძიმე დღეები უდგას საქართველოს, თუ რა შემართებითა და ვაჟკაცობით იცავენ ქართელი მიწა-წყლის ერთიანობას შიდა ქართლში გაგზავნილი ქართული მილიციის ნაწილები. სამწუხაროდ, ბევრმა მაგალმა თავისი სიცოცხლე ზვარაკად მიიტანა სამშობლოს უკვდავების საკურთხეველზე.

უმორჩილესად გთხოვთ, წუთიერი დუმილით პატივი მივაგოთ შიდა ქართლში დაღუპული ჩვენი თანამემამულეების ხსოვნას“...

წუთიერი დუმილი... დარბაზში მყოფთა სახეებზე მეხდაკრული სევდა.. ასე დაიწყო ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის თბილისის ოპერისა და ბალეტის ეროვნულ აკადემიურ თეატრში კონცერტი.

რა გვეკონცერტ-გვემღერებაო, ხშირად გაიგონებთ ამ გამოთქმას საზოგადოებრიობის სხვადასხვა ფენაში. ეს აზრი თითქმის დაკანონდა კიდეც. მე კი, და, ალბათ, ჩემისთანა ბევრსაც, მიგვაჩნია, რომ სწორად შერჩეული, გააზრებული რეპერტუარით აღერებული საღამო-კონცერტები აუცილებლად სჭირდება საზოგადოებრიობას. ამით ახალს როდი ვამბობ. ჩვენი ერის მრავალსაუკუნოვანი ისტორია და თავს მოხვეულ უთანასწორო ბრძოლები ამის დასტურს იძლევა.

დღეს კონცერტებსა თუ საქველმოქმედო საღამოებს ბევრი უწყება, ორგანიზაცია მართავს. ბევრი მათგანი მისაბაძი და მისასალმებელია თავისი საქველმოქმედო მიზნით. მაგრამ, ისიც უნდა ითქვას, რომ ასეთი მიზანმიმართული საღამოები ცოტაა და, რაც მთავარია, ამით არ უნდა იფარგლებოდეს მარტო თბილისი.

დასახელებულ კონცერტს სხვა ღირსებაც ჰქონდა. მასში მონაწილეობდნენ მხოლოდ საკუთარი, ე. ი. დავით აღმაშენებლის საზოგადოებასთან არსებული, მხატვრული კოლექტივები.

სრულიად საქართველოს დავით აღმაშენებლის საქველმოქმედო საზოგადოება, რომელსაც ცნობილი ქართველი მწერალი გურამ ფანჯიკიძე უდგას სათავეში, დიდ მისიას ასრულებს. გავიხსენოთ ამ საზოგადოების ქველმოქმედების მნიშვნელობა ბოგდანოვკასა თუ საერთოდ ქვემო ქართლში. გავიხსენოთ მისი წევრები აჭარაში თუ სვანეთში ზვავებისაგან დაზარალებულთა დახმარების საქმეში, ერის რთულ დემოგრაფიულ მდგომარეობაში აქტიური ჩარევა.

საქველმოქმედო საზოგადოების სასახელოდ, ისიც უნდა ითქვას, რომ იგი კირქვის ჩაღუღაბებული ბურჯით ამოუდგა მხარში ქართულ ხელოვნებას. ეს მყვირალა ფრაზა როდია. განა ამის ნათელი დასტური არ არის ზ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის ეროვნულ თეატრში ბალეტის მსოფლიო გარსკვლავის ნინო ანანიაშვილისა და მისი პარტნიორების, თვით დირიჟორის მოწვევა და სპექტაკლების გამართვა, რომლებიც ხელოვნების ნამდვილ ზეიმად გადაიქცა?

საზოგადოების სპონსორობით მოწვეული იქნა მონტე-კარლოს საბალეტო დასი და ნიუ-იორკის „შავი ბალეტი“.

უკვე რამდენი ასეთი დაუვიწყარი მუსიკალური საღამო გვაჩუქა ამ საზოგადოებამ... ამ რამდენიმე ხნის წინათ სახელმწიფო ფილარმონიაში გაიმართა კაეთა დიდი გუნდის „შარავანდის“ პირველი საჩვენებელი კონცერტი. უქვსიოდე თვის წინათ შექმნილი გუნდის პირველივე გამოსვლამ სიხარული მოგვანიჭა. სიხარული იმისა რომ შეიქმნა კიდევ ერთი საგუნდო კოლექტივი, რომელიც ბურჯად დაუდგება ერის უნიკალურ ხალხურ თუ ქართველ კომპოზიტორთა საგუნდო შემოქმედებას.

ჩვენ იგი საყურადღებოდ იმიტომაც მიგვაჩნია, რომ აღმაშენებლის საზოგადოების ხელმძღვანელობა ჭეშმარიტი თვალთახედვით ზომავს სამომავლო საქმეს. გუნდის ხელმძღვანელებად მოგვევლინნენ პროფესიონალი საგუნდო დირიჟორი, გორის ანსამბლისა და პოპულარული კვარტეტის — „ფირონანის“ — ხელმძღვანელი მიხეილ მცურავიშვილი და უაღრესად ნიჭიერი და ხალხური სიმღერების ნამდვილი ოსტატი ოთარ ცოცხლე შთაბერა აქამდე მივიწყებულ საგალობელს. საინტერესოდ აყღერდა „გუთნური“. გუნდის ფონზე ვიხილეთ რამდენიმე სოლისტი, გორის გუნდიდან მოწვეული ცნობილი მომღერლები უ. საძაგლიშვილი, მ. დუდაური, ახალგაზრდა ნ. ნარიმანიძე. ამით მსმენელმა იგრძნო, რომ გუნდში თავმოყრილნი არიან საინტერესო, ნიჭიერი ძალები. ცნობილია, ვაჟთა დიდ გუნდში განსაკუთრებით საინტერესოდ ჟღერს ქართული საგალობლები. აქ კარგად იგრძნობა გუნდისა და ხელმძღვანელის ურთიერთგაგება — ბგერა, ხმათა ანსამბლი. ისიც ცნობილია, რომ ყველა დირიჟორს თავისი ბგერა, თავისი ხმოვანება აქვს. აქ ვლინდება სწორედ დირიჟორის პროფესიული ცოდნა. სასიამოვნოა, რომ ახლად შექმნილ კოლექტივში აკადემიური გუნდის სწორედ ეს ნიშან-თვისებები შევიგრძენით.

საინტერესო იყო ორი სვანური სიმღერა „ლაღვაშ“ და „ვიცბილმაცბილ“. აქ გამომჟღავნდა ისლამ ფილფანის ჭუნირზე დაკვრის ოსტატობა. დიდ გუნდში ერთი ჭუნირით თანხლება გვეგონა დაიჩრდილებოდა, მაგრამ არა, მისი ჟღერადობა მსუყე ბგერავანი იყო. ჩემი აზრით, ხელმძღვანელებმა სვანური სიმღერების შესრულებისას მომავალში უნდა გაითვალისწინონ ამ კუთხის სიმღერების შესრულების ტრადიციული, ბაგეწამოსრული, შეკრული ბგერით ხმოვანების მიღწევა. თუმცა შესრულების მხატვრული დონით ყველაფერი თავის ადგილზეა.

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, გუნდში მღერიან ქართულ ხალხურ საკრავებზე (ფანდური, ჩონგური, სალამური) კარგი შემსრულებლები. მათ მიერ აყღერებული ორი „პოპური“ უკვე ყურსმიჩვეული მელოდიების გამეორებას კი არ წარმოადგენდა, არამედ ახლის წარმოჩენის ცდა იყო და საკმაოდ კარგიც.

განსაკუთრებით მინდა გამოვყო საწესო სიმღერა „ბერიკა“ (სოლისტები უ. საძაგლიშვილი და გ. დუდაური), საფერხულო სიმღერები „ვახტანგ მეფე“, „ჰარირა“ და „ხასანბეგური“. ამ უკანასკნელში ტრიოს შემსრულებლად ვიხილეთ ოთარ ბერძენიშვილი (ბანი) და ახალგაზრდა მომღერლები, ძმები გია და პაატა წიგნწიკაძეები. ო. ბერძენიშვილის მიერ გურული პოლიფონიური სიმღერების ე. წ. ჩახვეულ ბანს ჩვენი ქება არ სჭირდება. ვინც მოსწრებია ან ჩანაწერში მოუსმენია სახელგანთქმული მომღერლის ვლადიმერ ბერძენიშვილისათვის, დაგვეთანხმება, რომ „კვიცი გვარზე ხტის“. გაკვირვებას ვერ ვფარავ, რომ ამ ნიჭიერ მომღერალსა და ლოტბარს დღემდე სათანადო ყურადღება არავინ დაუთმო. ამის თქმის უფლებას მაძლევს ისიც, რომ ოთარ ბერძენიშვილს შეუძლია აღზარდოს ახალგაზრდები. ეს კონცერტიც ამის დასტური იყო. მან გვერდში ამოიყენა ახალგაზრდა მომღერლები — ძმები წიგნწიკაძეები, რომლებმაც კრიმანჭულისა და მოძახილის თქმით იმედის მომცემი ხმა გაგვაგონეს.

განსაკუთრებით გამოვყავი საფერხულო სიმღერები, ამ შემთხვევაში ომაზიანი, გაჩართული ბგერით შესრულებული საფერხულო „ჰარირა“, რომლის სოლისტად მოგვევლინა დირიჟორი მიხეილ მცურავიშვილი (სახელგანთქმული ნოკო ხურციას ვარიანტი გადმოუტანიათ გუნდში და სოლო შესრულებაში). ვისაც მოუსმენია ნ. ხურცია, იგი შეიგრძნობს საოცრად გაშლილ, ამასთან მეგრელი კაცისათვის დამახასიათებელ თუ თანდაყოლილ ხმაში მოცემულ რბილ კანტილენას. მ. მცურავიშვილს კი ღვთისაგან მომადლებული აქვს ასევე დიდი დიაპაზონის მოკნესა, მაგრამ ფართე, მძიერი მეტალისებური ხმა. ბუნებრივია, „ჰარირას“ შესრულებაში ნოკოსეული ქარგის აღება მიუხედავად, იგრძნობოდა მათ შორის ხმის ამ მონაცემების გამო სხვაობაც. და, ჩემის აზრით, სწორედ ესაა ხალხური ტალანტის ის ინდივიდუალობა, ის თავისთავადობა, რომლითაც იქმნება იმპროვიზაცია, იქმნება განუმეორებლობა. ამიტომაა, რომ არასოდეს არა გვებეზრება ტრადიციულად დაკანონებული, მაგრამ ნიჭიერი შემსრულებლების მიერ არტახებდაწყვეტილი მშობლიური ხალხური სიმღერა.

ვაჟთა გუნდის კონცერტის ბოლო აკორდად გაისმა ცნობილი კომპოზიტორის შოთა მილორავის პოპულარული „სიმღერა საშობლოზე“ ი. ნონეშვილის ლექსზე. გუნდში უკვე ცნობილ და გამოცდილ მომღერლებთან ერთად, უმრავლესობა ნიჭიერი ახალგაზრდობაა. მათ ხელეწიფებათ კომპოზიტორთა სიმღერების აყღერებაც, ასე რომ აკლია ჩვენს საშემსრულებლო ხელოვნებას, გაგვახარა იმ ცნობამ, რომ გუნდი მალე საზოგადოების წინაშე წარდგება რ. ლაღიძის ნაწარმოებებით.

დასასრულ, არ შემიძლია არ აღვნიშნო კონცერტში ქართველი პოეტებისა და მსაზიობების მონაწილეობა, ანა კალანდაძე, მურმან ლებანიძე, ჯანსუღ ჩარკვიანი, თინათინ მოდლიაშვილი, ელდინო საღარაძე, ლალი ლორთქიფანიძე, ზაზა მაღალაშვილი წარმოთქვამდნენ ლექსებს და კიდევ უფრო იმოტივებდა კონცერტი — მიძღვნილი ქართული მიწის, დაღუპული ქართველი ვაჟკაცების ხსოვნისადმი.

სრულიად საქართველოს დავით აღმაშენებლის საქველმოქმედო საზოგადოების ვაჟთა გუნდს „შარავანდი“ ჰქვია. ღმერთმა შარავანდის ნათელი დაუყენოს საქართველოს.

სოლომონ ლაფაური.

* * *

სურათზე: მღერის ვაჟთა ვოკალური ანსამბლი „შარავანდი“.
ბონდო ფადეაძის ფოტო.

ᲙᲝᲜᲙᲣᲠᲡᲘ

საქართველოს სახალხო ფრონტთან არსებული საქართველოს ზღვისპირეთის დამცველთა ასოციაცია „აიეტი“ აწყობს

ᲐᲚᲑᲐᲗᲐᲜᲘᲡ სიბავშვო კონკურსს საქართველოს ზღვისპირეთის ბუნებრივი და ყოფითი გარემოს დაცვის თემაზე.

პლაკატები უნდა შესრულდეს წყლის საღებავებით (აკვარელი, გუაში, ტემპერა). შესაძლებელია აპლიკაციის ტექნიკის გამოყენებაც.

პლაკატის ზომა — 75 სმX55 სმ.

ნამუშევრები წარმოდგენილ უნდა იქნას 1991 წლის 15 აპრილამდე, შემდეგ მისამართზე: თბილისი, ყაზბეგის ქ. № 17, საქართველოს სახალხო ფრონტი (შაბათ-კვირის გარდა 10-დან 19 საათამდე).

საუკეთესო პლაკატების ავტორთათვის დაწესებულია:

პირველი პრემია — 500 მანეთი
მეორე პრემია — 400 მანეთი
მესამე პრემია — 300 მანეთი
აგრეთვე სხვადასხვა პრიზები.

საქართველოს ზღვისპირეთი ითხოვს შველას!

(პრობლემათა მოკლე ნუსხა, რომელიც შეიძლება გაითვალისწინონ კონკურსში მონაწილეებმა).

1. უპირველეს სამეცნიერო-კვლევით მონაცემებზე დაყრდნობით, საერთაშორისო კონფერენციის „ეკო — შავი ზღვა — 90“ მიერ მიღებულ დოკუმენტში ნათქვამია: „შავი ზღვა, რომლის ბედზე დამოკიდებულია ევროპისა და შავი ზღვის რეგიონის ხალხების აწმყო და მომავალი, ტოტალური ანტროპოგენური პრესინგის შედეგად დღეს აღმოჩნდა ეკოლოგიური კატასტროფის ზღვარზე“.

2. ჩამდინარე წყლებთან ერთად, შავი ზღვის საქართველოს სანაპირო ზოლში ყოველწლიურად ჩაედინება 700 ტონაზე მეტი ნავთობპროდუქტი, 6 ათას ტონამდე ორგანული ნაერთი და სხვა მავნე ნივთიერებანი. ამას ემატება ზღვის დაბინძურება ბაქტერიოლოგიური ნივთიერებებით. ნორმაზე ბევრად მეტია ნავთობპროდუქტების, ფენოლის, ორგანული ნაერთების, პესტიციდების რაოდენობა ბათუმის, სოხუმის და ფოთის ყურეში.

3. ზემოთ იწევს და ზოგ ადგილას საგანგაშო ზღვრამდე ამოიწია (120-150 მეტრი) შავი ზღვის ცნობილმა გოგირდწყალბადის ფენამ. მისი სიმაღლეში ზრდა თუ ასეთი ტემპით გაგრძელდა, მალე შავი ზღვა მკვდარ ზღვად იქცევა.

4. გრძელდება სხვა რესპუბლიკების უწყებების მიერ, ჩვენი შელფის რესურსების მატერიალური ძარცვა. თანაც ყოველწლიურად დაჭერილი მილიონამდე ორგანული ნაერთი და სხვა მავნე ნივთიერებანი. ამას ემატება ზღვის დაბინძურება ბაქტერიოლოგიური ნივთიერებებით. ნორმაზე ბევრად მეტია ნავთობპროდუქტების, ფენოლის, ორგანული ნაერთების, პესტიციდების რაოდენობა ბათუმის, სოხუმის და ფოთის ყურეში.

3. ზემოთ იწევს და ზოგ ადგილას საგანგაშო ზღვრამდე ამოიწია (120-150 მეტრი) შავი ზღვის ცნობილმა გოგირდწყალბადის ფენამ. მისი სიმაღლეში ზრდა თუ ასეთი ტემპით გაგრძელდა, მალე შავი ზღვა მკვდარ ზღვად იქცევა.

4. გრძელდება სხვა რესპუბლიკების უწყებების მიერ, ჩვენი შელფის რესურსების მატერიალური ძარცვა. თანაც ყოველწლიურად დაჭერილი მილიონამდე ცენტნერი თევზიდან საქართველოს არც ფული რჩება, არც თევზი.

5. აუწერელია ის ზიანი და ზარალი, რომელსაც საბჭოთა სამხედრო ბაზები აყენებენ საქართველოს ზღვისპირეთს, თანაც მათში შედწევა და მათ საქმიანობაზე კონტროლი შეუძლებელია. მაგალითად, კურორტ ახალციხეს და სოფელ განმუხურის 80 ჰექტარ მიწაზე განლაგებული სამხედრო ნაწილებიდან გამოსხივებული ზემაღალი სიხშირის რადიოტალღები დიდ საფრთხეს უქმნის ადამიანების ჯანმრთელობას. შემაძრწუნებელია ის ფაქტი, რომ ზუგდიდის რაიონში გაიზარდა ახალშობილთა სიკვდილიანობა და ამ მხრივ, დღეს იგი პირველ ადგილზეა საქართველოში.

6. საქართველოს ზღვისპირეთში ბევრია საბჭოთა ოფიცერთა დასასვენებელი ბაზები, სხვა რესპუბლიკების უწყებების მიერ დაკავებული ადგილები (მკვდარი მოსახლეობისათვის აკრძალულიც კი იყო 3 კილომეტრიან ზონაში ჩასახლება).

7. ზოგიერთი წარმოება-დაწესებულებების და ორგანიზაციების ვაი ხელმძღვანელების უგუნურებისა თუ უპასუხისმგებლობის შედეგად, ზღვისპირეთში გრძელდება განუკითხავად ტყეების ჩეხვა, ტორფის მოპოვება-გატანა, ზღვის დაბინძურება სამრეწველო და კომუნალური ნარჩენებით და სხვა.

საქართველოს ზღვისპირეთი დამცველთა ასოციაცია „აიეტი“

სხვადასხვა

ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘ ᲘᲣᲠᲘᲡᲢᲘ ᲡᲐᲔᲠᲗᲐᲨᲝᲠᲘᲡᲝ ᲐᲡᲝᲪᲘᲐᲪᲘᲘᲡ ᲬᲕᲔᲠᲘᲐ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის აპარატის ერთ-ერთმა უძველესმა თანამშრომელმა მიხეილ ჭიკინაძემ ვაშინგტონიდან მიიღო ცნობა იურისტთა საერთაშორისო ასოციაციის წევრად მიღების შესახებ. ასოციაციის პრეზიდენტმა ჩარლზ ს. რინმა, რომელმაც ქართველ იურისტს ეს შეატყობინა, მიულოცა დამსახურების საერთაშორისო აღიარება და მიიწვია მონაწილეობა მიიღოს ერთ-ერთ სემინარში, რომელიც მსოფლიოს ამ ერთ-ერთი ყველაზე ავტორიტეტიანი სამართლებრივი ორგანიზაციის ეგიდით იმართება. სემინარები, რომელთა პროგრამაში შედის კონფერენციები, შეხვედრები და დისკუსიები, ჩვეულებრივ იმართება ხოლმე ქალაქებში, სადაც არის ასოციაციის შტაბ-ბინები და ინსტიტუტები. ისინი სხვადასხვა სამართლებრივ ორგანიზაციათა საქმიანობის შესახებ ახრთა გაზიარების შესაძლებლობას. იძლევიან.

სემინარი, რომელზეც მიწვეულია იურისტთა საერთაშორისო ასოციაციის ახალი წევრი, ამჯერად გაიმართება ბრიუსელში, ლუქსემბურგსა და სტრასბურგში.

— რა თქმა უნდა, მიხარია, რომ ასეთ სემინარში მონაწილეობის შესაძლებლობა მეძლევა, — უთხრა მიხეილ ჭიკინაძემ საქინფორმის კორესპონდენტს. ასოციაციის მაღალი ტრიბუნა შეიძლება დიდი წარმატებით გამოვიყენოთ საქართველოს, მისი პოლიტიკური, ეკონომიკური და სოციალური მდგომარეობის, სრული დამოუკიდებლობის მიღწევისათვის მრავალმხრივი პარლამენტის მიერ განხორციელებული ღონისძიებების შესახებ სიმართლის გასაკეთებლად. დღეს მთ უფრო საჭიროა, რომ მსოფლიოს ინფორმაციის მრავალ საშუალებაში ვრცელდება ტენდენციური, ძირითადად გაყალბებული ინფორმაცია, რომელსაც საერთო არა აქვს რა სინამდვილესთან. ამიტომ აქტიურად უნდა ჩავართოთ, ყველა არხი, მით უმეტეს ისეთი მნიშვნელოვანი, როგორიც იურისტთა გაერთიანებაა.

(საქინფორმი).

სარჩელი დაკმაყოფილებულია

15 თებერვალს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესმა სასამართლომ დაკმაყოფილა სახოგადოებრივ-პოლიტიკური ორგანიზაცია „ლემის“ და საქართველოს ახალგაზრდული ქრისტიანულ-დემოკრატიული კავშირის სარჩელი და დაუშვა ისინი საქართველოს რესპუბლიკის ხელისუფლების ადგილობრივი ორგანოების — საკრებულოთა არჩევნებში მონაწილეობის მისაღებად.

(საქინფორმი).

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲔᲑᲘ

ᲕᲐᲓᲐ 20 ᲗᲔᲑᲔᲠᲕᲚᲐᲛᲓᲔ

ᲘᲛᲐᲡᲗᲐᲜ დაკავშირებით, რომ შეიცვალა ანგარიშსწორების წესი ავტომობილებზე მომწოდებელსა და მყიდველს შორის (გადაყვანილია ანგარიშსწორების აკრედიტულ ფორმაზე) ვთხოვთ აფხაზეთისა და აჭარის მინისტრთა საბჭოებს, ასევე რესპუბლიკის ქალაქების და რაიონების აღმასკომებს, სასწრაფოდ უზრუნველყონ მიმდინარე წლის I კვარტალში გამოყოფილი „მოსკვიჩი-412“ და „ლუ 21251“ მარკის ავტომობილების გაწყობილება, იმის გათვალისწინებით, რომ მომავალმა მფლობელებმა აუცილებელი წესით 20 თებერვლამდე უნდა გადაიბიაღოს ავტომობილის ღირებულება და გააფორმოს შეკვეთა-ვალდებულება საწარმოო გაერთიანება „იუტექმომსახურება“ ქ. თბილისის და ქ. სენაკის საგარანტიო სადგურებში.

წინააღმდეგ შემთხვევაში, გაერთიანება „იუბაში“ 1990 წლის აგვისტოს №63/3-2074 წერილის საფუძველზე მანქანები გაიყიდება რესპუბლიკის მოქალაქეებზე განაწილების გარეშე.

საქართველოს რესპუბლიკის ვაჭრობის სამინისტრო ხ. გ. „იუტექმომსახურება“.

სამაჩაბლოს რეგიონის შემნახველი ბანკის მენაბრეთა საქმრადღეგოდ!

სამაჩაბლოს რეგიონის შემნახველი ბანკის მეანაბრეებს, რომელთაც ხელზე აქვთ საშემნახველო წიგნაკი და პირადობის დამადასტურებელი საბუთი, უფლება ეძლევათ ქ. თბილისის დიდუბის რაიონის შემნახველი ბანკის განყოფილებაში (დავით აღმაშენებლის პრ. 147) საშემნახველო წიგნაკის არსებულ ნაშთზე გახსნან პირადი ანგარიში, საიდანაც თანხების გაცემა იწარმოებს ამჟამად მოქმედი განსაკუთრებული წესების შესაბამისად.

საქართველოს რესპუბლიკის შემნახველი ბანკის გამგეობა. საქართველოს სარეკლამო საწარმო „ალიონი“

ᲑᲚᲝᲙ „ᲒᲐᲜᲗᲐᲕᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲐ ᲓᲐ ᲔᲙᲝᲜᲝᲛᲘᲙᲣᲠᲘ ᲐᲦᲝᲠᲫᲘᲜᲔᲑᲘᲡ“ ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ

ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲠᲘᲕᲘ პოლიტიკური ბლოკი „განთავისუფლება და ეკონომიკური აღორძინება“ შეახსენებს ადგილობრივ საკრებულოების მონაწილე რეგიონალურ ორგანიზაციებს, რომ ამა წლის 23 თებერვალს თავდება ტერიტორიული (საქალაქო) საარჩევნო კომისიებში საარჩევნო ბლოკების რეგისტრაციის ვადა.

არჩევნების მონაწილე რეგიონალურ ორგანიზაციების წარმომადგენლებს ვთხოვთ შესაბამისი საბუთების მისაღებად გამოცხადდნენ ცენტრალურ შტაბბინაში. მისამართი ქ. თბილისი. შეგჩენკოს ქ. №6.

ბლოკი: „განთავისუფლება და ეკონომიკური აღორძინების“ პრესცენტრი.

**ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲐᲡ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲐᲡ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲨᲘ ᲐᲠᲡᲔᲑᲣᲚ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲣᲠ ᲓᲐ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲠᲘᲕ ᲝᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲐᲡ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲓᲐᲛᲝᲣᲙᲘᲓᲔᲑᲚᲘᲡ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲝᲜᲐᲚᲣᲠ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲡᲐ, ᲡᲠᲣᲚᲘᲐᲓ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔ